KOMPARATIVNA ANALIZA PROIZVODNJE ŠEĆERA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Ćosić, Bruno

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:731110

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski sveučilišni studij *Financijski menadžment*

Bruno Ćosić

KOMPARATIVNA ANALIZA PROIZVODNJE ŠEĆERA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Završni rad

Osijek, 2021

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski sveučilišni studij *Financijski menadžment*

Bruno Ćosić

KOMPARATIVNA ANALIZA PROIZVODNJE ŠEĆERA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Završni rad

Kolegij: Analiza financijskih izvješća

JMBAG: 0010225599

e-mail: bcosic1@efos.hr

Mentor: izv. prof. dr. sc. Blaženka Hadrović Zekić

Komentor: dr. sc. Dina Bičvić

Osijek, 2021

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Undergraduate Study *Financial Management*

Bruno Ćosić

COMPARATIVE ANALYSIS OF SUGAR PRODUCTION IN THE REPUBLIC OF CROATIA

Final paper

Osijek, 2021

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad (navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska.* (cc) BY-NC-SA
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Bruno Ćosić

JMBAG: 0010225599

OIB: 33274686407

e-mail za kontakt: bcosic1@efos.com

Naziv studija: Preddiplomski sveučilišni studij Financijski menadžment

Naslov rada: Komparativna analiza proizvodnje šećera u Republici Hrvatskoj

Mentor/mentorica završnog rada: izv. prof. dr. sc. Blaženka Hadrović Zekić

Komentor/komentorica završnog rada: dr. sc. Dina Bičvić

U Osijeku, 3. rujna 2021. godine

Potpis Bruno Ćosić

SAŽETAK

Financijski izvještaji pružaju brojne mogućnosti za bolje razumijevanje poslovanja nekog poduzeća. Osim što kao finalni proizvod računovodstva, pružaju uvid u sve nastale poslovne događaje, financijski izvještaji služe i kao osnova za provođenje brojnih analiza. Rad je usmjeren na analizu poslovanja tvornica šećera u Republici Hrvatskoj korištenjem temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja.

U radu su prikazani i interpretirani financijski izvještaji i provedena analiza financijskih izvještaja na primjeru jedine tri hrvatske tvornice šećera; Sladorana d.o.o. Županja, Tvornica šećera Osijek d.o.o. Osijek i Viro tvornica šećera d.d. Virovitica, za razdoblje od 2014. do 2018. godine. U radu su analizirani financijski izvještaji bilanca i račun dobiti i gubitka te financijski pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti.

Osnovni je cilj rada komparativnom analizom ispitati poslovanje tvornica šećera u Republici Hrvatskoj te dati zaključak na postavljenu pretpostavku u radu o isplativosti proizvodnje šećera u Republici Hrvatskoj.

Analizom financijskih izvještaja dokazuje se kako u razdoblju od 2014. do 2018. godine postoji neisplativost u poslovanju tvornica šećera. Dokaz tome su smanjena proizvodnja šećera, negativni financijski rezultati i financiji pokazatelji.

Ključne riječi: financijski izvještaji, financijski pokazatelji, analiza poslovanja, šećer

ABSTRACT

Financial statements provide many opportunities for better understanding the business of a company. In addition to providing an insight into all business events as the final product of accounting, the financial statements also serve as a basis for conducting numerous analysis. The paper focuses on processing the business of the sugar factory in the Republic of Croatia using the basic instruments and procedures of analysis of financial statements.

The paper presents and interprets the financial statements on the example of the only three Croatians sugar factories; Sladorana Ltd. Županja, Sugar factory Osijek Ltd. Osijek and Viro sugar factory Plc. Virovitica, for the period from 2014 to 2018. The paper analysis the financial statements of the balance sheet, as well as the profit and loss account and financial indicators, such as indicators of liquidity, indebtedness, activity, economy and profitability.

The main goal of this paper is to examine the operations of sugar factories in the Republic of Croatia by comparative analysis but also to give a conclusion on the assumption in the paper on the profitability of sugar production in the Republic of Croatia.

The analysis of the financial statements proves that in the period from 2014 to 2018 there is unprofitability in the operations of sugar factories. Proof of this are reduced sugar production, negative financial results and financial indicators.

Keywords: financial statements, financial indicators, business analysis, sugar

Sadržaj

1. Uvod ... 1

2. Metodologija rada ... 2

3. Industrija šećera u Europi i Republici Hrvatskoj ... 3

3.1. Sladorana d.o.o. Županja ... 5

3.2. Tvornica šećera Osijek d.o.o. Osijek ... 6

3.3. Viro tvornica šećera d.d. Virovitica ... 6

4. Analiza poslovanja tvornica šećera kroz financijske izvještaje ... 7

4.1. Analiza bilance ... 9

4.1.1. Analiza bilance Sladorane d.o.o. Županja ... 10

4.1.2. Analiza bilance Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek ... 11

4.1.3. Analiza bilance Viro tvornice šećera d.d. Virovitica ... 11

4.2. Analiza računa dobiti i gubitka ... 12

4.2.1. Analiza računa dobiti i gubitka Sladorane d.o.o. Županja ... 14

4.2.2. Analiza računa dobiti i gubitka Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek ... 14

4.2.3. Analiza računa dobiti i gubitka Viro tvornice šećera d.d. Virovitica ... 15

5. Analiza poslovanja tvornica šećera po financijskim pokazateljima ... 16

5.1. Pokazatelji likvidnosti ... 17

5.2. Pokazatelji zaduženosti ... 17

5.3. Pokazatelji aktivnosti ... 18

5.4. Pokazatelji ekonomičnosti ... 19

5.5. Pokazatelji profitabilnosti ... 19

5.6. Analiza financijskih pokazatelja ... 20

5.6.1. Analiza financijskih pokazatelja poslovanja Sladorane d.o.o. Županja ... 20

5.6.2. Analiza financijskih pokazatelja poslovanja Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek 21

5.6.3. Analiza financijskih pokazatelja poslovanja Viro tvornice šećera d.d. Virovitica . 22

6. Komparativna analiza poslovanja tvornica šećera u Republici Hrvatskoj 23

7. Zaključak 33

Literatura 35

Popis slika 38

Popis tablica 39

Popis grafikona 40

Prilozi 41

1. Uvod

Jedna od najboljih informacijskih osnova za donošenje odluka zasigurno su financijski izvještaji. Budući da se u računovodstvu sustavno i kontinuirano prate svi poslovni događaji, brojni odgovori mogu se pronaći upravo u tom krajnjem rezultatu računovodstvenog procesa. Zahvaljujući današnjem zakonodavstvu, svatko može dobiti uvid u godišnje financijske izvještaje svakog poduzeća na području Republike Hrvatske (RH) te se informirati općenito o njegovom poslovanju ili o određenom segmentu poslovanja.

Razlikuje se nekoliko temeljnih financijskih izvještaja koje su dužni sastavljati svi poduzetnici. Ti se financijski izvještaji međusobno razlikuju prema prirodi i sadržaju glavnih stavki u njima. No, iako se prema sadržaju razlikuju, međusobno su povezani, te zajedno daju cjelovit uvid u poslovanje.

Iz financijskih izvještaja mogu se dobiti brojne informacije, ali jednako tako financijski izvještaji služe kao podloga za provođenje postupaka i procesa analize financijskih izvještaja. Tim postupcima moguće je dobiti bolji uvid u odnose stavki financijskih izvještaja ili odrediti kretanje istih tijekom dužeg vremenskog razdoblja. Dobivenim rezultatima analize financijskih izvještaja moguće je kritički promatrati prošle događaje te formirati preduvjete za donošenje budućih poslovnih odluka.

Šećer, saharoza ili stolni šećer danas je proizvod bez kojega je teško zamisliti život. Iako se sve češće pojavljuju zamjene za šećer, on ostaje jedinstveni sastojak koji ima razne funkcije, a prije svega u prehrani. Uobičajeni stolni šećer nastaje izvlačenjem saharoze iz šećerne repe ili šećerne trske.

Kao jedine tri tvornice šećera u RH, Sladorana d.o.o. Županja, Tvornica šećera Osijek d.o.o. Osijek, i Viro tvornica šećera d.d. Virovitica, predstavljaju ujedno i cijelu jednu industrijsku granu. Stoga su u radu korišteni financijski izvještaji upravo ranije navedenih društava kako bi se prikazala korisnost informiranja iz financijskih izvještaja, ali ujedno i ispitala isplativost ove industrijske grane u RH. Razdoblje od 2014. do 2018. godine uzeto je kao osnova za analiziranje poslovanja.

Može se pretpostaviti kako sva tri promatrana poduzeća prema analiziranim podacima imaju tendenciju uspješnijeg i efikasnijeg poslovanja u razdoblju od 2014. do 2018. godine.

2. Metodologija rada

U radu su teorijski i na praktičnom primjeru prikazani postupci analize financijskih izvještaja na primjeru poslovanja Sladorane d.o.o. Županja, Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek i Viro tvornice šećera d.d. Virovitica. Pri analizi poslovanja korišteni su sekundarni podaci iz Godišnjih financijskih izvještaja koji su preuzeti s mrežne stranice Financijske agencije (FINA). Promatrano je razdoblje poslovanja tvornica šećera od 2014. do 2018. godine. Radi lakšeg prikaza kvantitativnih podataka korišteni su tablični i grafički prikazi.

Prilikom izrade rada korištene su metoda deskripcije kojom je na jednostavan način opisana trenutna spoznaja o danoj temi, metoda analize i metoda sinteze kojima su raščlanjivani i spajani pojmovi i elementi. Statističkom metodom su prikazane strukture i karakteristike promatranih elemenata, dok je povijesnom i komparativnom metodom pojašnjena uzročno–posljedična veza između promatranih elemenata.

Rad obuhvaća sedam poglavlja, a započinje uvodnim te metodološkim poglavljem rada kojima se opisuje predmet rada, pristup analizi promatranih podataka te korištene znanstveno-istraživačke metode. Trećim poglavljem opisuju se začetci industrije šećera u Europi i daje uvid u povijesni slijed poslovanja triju tvornica šećera na području RH. Predstavljeni su i podaci o proizvodnji šećerne repe, preuzeti s mrežne stranice Državnog zavoda za statistiku RH, uz koje je izrazito vezano poslovanje šećerana.

Četvrto i peto poglavlje obuhvaćaju teorijsko predstavljanje pojma analize financijskih izvještaja. Teorijski dio prati analizu poslovanja tvornica šećera korištenjem podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Uz predstavljeno poslovanje kroz stanje stavki u financijskim izvještajima, financijskim pokazateljima detaljnije je prikazano poslovanje te je uspoređen odnos dobivenih vrijednosti s referentnim vrijednostima.

Šestim poglavljem uspoređeni su odabrani elementi, izračunati financijski pokazatelji te podaci iz Godišnjih izvještaja za tri promatrane šećerane. Provedenom analizom cilj je usporediti poslovanje triju društava te utvrditi tendenciju poslovanja.

Posljednjim poglavljem donosi se zaključno promišljanje, stajalište i preporuke. Na kraju rada nalaze se popisi slika, tablica i grafikona i priloženi prilozi.

3. Industrija šećera u Europi i Republici Hrvatskoj

Prvu ekstrakciju saharoze, kako navodi Europsko udruženje proizvođača šećera (2021), iz šećerene repe započeo je Olivier de Serres, francuski agronom, početkom 17. stoljeća. No, tek 1745. godine dolazi do značajnijeg uspjeha gdje je Sigmund Marggraf, njemački kemičar, uspješno ekstrahirao saharozu. Franz Karl Achard otvorio je prvu eksperimentalnu tvornicu šećera koja je rezultirala zadovoljavajućim rezultatima, a zatim dolazi do otvaranja novih tvornica šećera, prije svega na području današnje Poljske i Češke.

Sam proces proizvodnje šećera sastoji se od nekoliko koraka. Europsko udruženje proizvođača šećera (2021) navodi iduće korake: sjetva šećerne repe u ožujku ili travnju i žetva u rujnu, distribucija u tvornicu šećera na početak proizvodnog procesa, vaganje, određivanje sadržaja i udjela, pranje i uklanjanje nečistoća, rezanje na tanke rezance, ekstrakcija soka mehaničkim i kemijskim metodama, zagrijavanje soka i kristalizacija, sušenje i hlađenje, završetak proizvodnog procesa i skladištenje. Po dobivanju gotovog proizvoda, tvornica ima mogućnost distribucije šećera u daljnju industrijsku proizvodnju ili plasiranje krajnjim kupcima.

Promjene u industriji šećera za RH započinju ulaskom u Europsku uniju. Tada je RH dodijeljena kvota za proizvodnju šećera, što je za sobom povuklo i smanjenje površina zasijanih šećernom repom. Shodno tome, „postoji bojazan u odnosu na mogućnost potpunog prestanka proizvodnje šećerne repe i zatvaranja šećerana što bi imalo dalekosežne posljedice na zaposlenost u manje razvijenim ruralnim područjima Slavonije i Baranje…“ (Ministarstvo poljoprivrede RH, 2019). Ministarstvo poljoprivrede (2019) predviđa kako bi se prestankom vlastite proizvodnje šećerne repe i šećera, povećala ovisnost o uvozu, te bi došlo do porasta cijena šećera u maloprodaji.

Tvornice šećera u RH najvećim dijelom se oslanjaju na nabavu šećerne repe iz bližeg zemljopisnog okruženja. „Šećerna repa mora se uzgajati u zemljopisnoj blizini u kojima se prerađuje. Razlog tome su relativno visoki troškovi transporta šećerne repe – potrebno je šest do sedam tona repe za proizvodnju jedne tone šećera“ (Službeni list Europske unije, 2017:34).

Zbog toga je od izrazite važnosti prije analize poslovanja samih društava, promotriti kakva je proizvodnja šećerne repe u RH, koja je prikazana Tablicom 1.

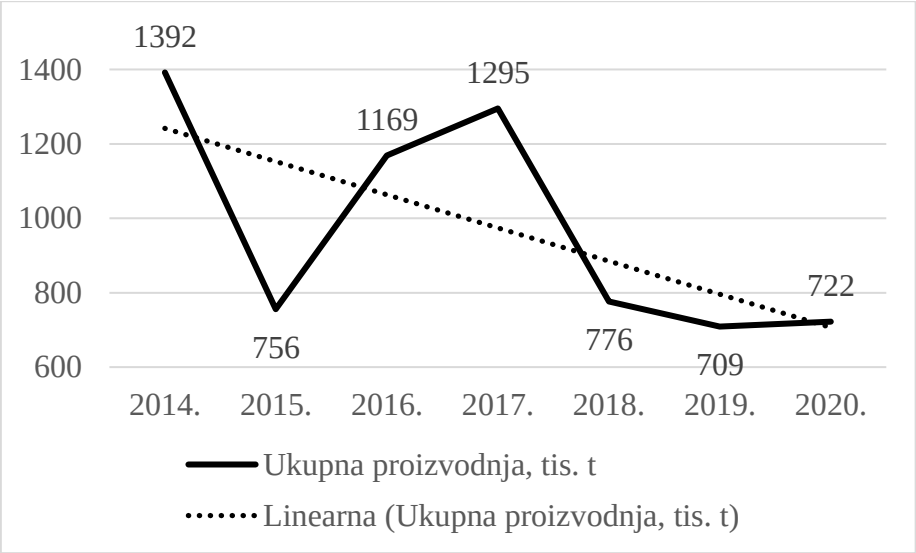
Tablica 1. Prinos i površina pod šećernom repom u RH

	2014.	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**	**2019.**	**2020.**	***Prosjek***
Površina, tis. ha	22	14	15	20	14	12	10	15
Prinos po ha. t	63,6	54,5	75,5	66,3	55,2	61,2	69,4	63,67

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Priopćenja o površini i proizvodnji žitarica i usjeva i Biljnoj proizvodnji za razdoblje od 2014. do 2020. godine

Tijekom promatranog razdoblja od 2014. do 2020. godine najviše šećerne repe, 22 tisuće hektara, zasijano je 2014. godine, dok je najmanja zasijana površina bila 2020. godine, odnosno 10 tisuća hektara. U razdoblju od sedam godina u prosjeku je bilo zasijano 15 tisuća hektara šećerne repe. Prinos po hektaru tijekom razdoblja također varira, no te vrijednosti uvelike ovise o različitim čimbenicima, a posebice vremenskim. Može se istaknuti kako prosjek tijekom sedmogodišnjeg razdoblja iznosi 63,67 tona po hektaru.

Grafikonom 1. prikazana je ukupna proizvodnja šećerne repe u RH od 2014. do 2020. godine.

Grafikon 1. Proizvodnja šećerne repe u RH

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Priopćenja o površini i proizvodnji žitarica i usjeva i Biljnoj proizvodnji za razdoblje od 2014. do 2020. godine

Nakon 2013. godine kada je ukupna proizvodnja iznosila 1.392 tisuće tona šećerne repe, značajniji iznos zabilježen je još samo 2017. godine kad je iznosio 1.295 tisuća tona. Prva veća kriza proizvodnje šećerne repe zabilježena je 2015. godine, kada proizvodnja opada na 756 tisuća tona. Prema vidljivim podacima, moguće je zaključiti kako ukupna proizvodnja šećerne repe u RH ima opadajući trend.

Uvidjevši važnost proizvodnje šećerne repe između ostalog i za očuvanje proizvodnje šećera u RH, ali i očuvanja radnih mjesta, Ministarstvo poljoprivrede RH, u ožujku 2019. godine donosi Program potpore za proizvođače šećerne repe za razdoblje od 2019. do 2021. godine. Iznos potpore iznosi 60.000.000,00 kn za tri godine. Navodi se kako je cilj Programa „zadržati interese proizvođača za proizvodnju šećerne repe i smanjiti trend u sektoru šećera u Republici Hrvatskoj“ (Ministarstvo poljoprivrede RH, 2019:1).

Na području RH do sada je djelovalo pet tvornica šećera; Riječka šećerana, Tvornica šećera (Beli Manastir), Tvornica šećera Osijek d.o.o., Osijek, Sladorana tvornica šećera d.o.o., Županja i Viro tvornica šećera d.d., Virovitica. Od toga, posljednje tri djeluju u novijoj hrvatskoj povijesti, te je poslovanje istih predmet ovoga rada.

3.1. Sladorana d.o.o. Županja

Tvornica za proizvodnju šećera Sladorana d.o.o. s radom je započela 1947. godine prvom kampanjom prerade šećera. Kao najsuvremenija i najveća tvornica šećera u to vrijeme u početku je kapacitet prerade šećerne repe iznosio 1.350 tona po danu, dok je uz stalna ulaganja taj iznos porastao na 6.000 tona uz značajnije povećanje kvalitete proizvedenog šećera. Značajnija rekonstrukcija izvedena je 1956. godine gdje je došlo do rasta dnevne prerade šećerne repe na 1.500 tona. Glavni proizvod je bijeli konzumni šećer, uz nusproizvode, rezanac šećerne repe i melasu (Godišnje izvješće o stanju Društva za poslovnu 2016. godinu, 2017:2).

Tvornica je tijekom povijesti nekoliko puta mijenjala oblik vlasništva, a sve je započelo 90-tih kada je tvornica vraćena u većinsko državno vlasništvo. Daljnja promjena uslijedila je 2008. godine kada je poduzeće Viro tvornica šećera d.d. kupilo dionice društva Sladorana d.o.o. Na dan 31.12.2012. poduzeće Viro tvornica šećera d.d. dostiglo je iznos od 100,00% udjela u vlasništvu. U 2014. godini došlo je i do preoblikovanja poduzeća iz dioničkog društva u društvo s ograničenom odgovornošću (Godišnje izvješće o stanju Društva za poslovnu 2016. godinu, 2017:3-4).

3.2. Tvornica šećera Osijek d.o.o. Osijek

Tvornica je s radom započela 1906. godine na periferiji Donjeg grada, nakon što je 1905. godine osnovano Prvo hrvatsko-slavonsko dioničko društvo za industriju šećera. U početku dnevni kapacitet obrade iznosio je 700 tona šećerne repe, zatim 1925. godine 1.000 tona, odnosno 1930. godine 1.500 tona. Trećom rekonstrukcijom 1953. godine prerada šećerne repe popela se na 2.500 tona na dan, te je ta ekspanzija nastavljena 1968. godine od 4.500 tona i 1974. godine na 7.500 tona, kako stoji na mrežnoj stranici Hrvatske industrije šećera (2021).

„Tvornica šećera Osijek d.o.o. je tvornica za proizvodnju bijelog kristalnog šećera prvenstveno preradom repe i preradom sirovog šećera. Dobiveni šećer i ostali proizvodi udovoljavaju najvišim standardima ove vrste industrije“ (Godišnje izvješće Društva za 2018. godinu zajedno s Izvješćem neovisnog revizora, 2019:1).

3.3. Viro tvornica šećera d.d. Virovitica

Na mrežnoj stranici Hrvatske industrije šećera (2021) navodi se kako se s gradnjom tvornice u Virovitici započelo 1976. godine, a probna proizvodnja započela je 1980. godine. 1984. godine tvornica posluje u sastavu PIK-a Virovitica, a nakon prestanka njegovog rada 1991. godine, ponovno postaje samostalno poduzeće. 1999. godine poduzeće odlazi u stečaj. Nakon restrukturiranja i pronalaska strateških partnera, osnovano je društvo Viro, koje je s radom započelo 2002. godine.

„Tvornica šećera Virovitica se od svog osnivanja nalazila se u izuzetno teškom položaju zbog administrativnog određivanja cijene šećera i nedovoljne količine sirovina, što nije moglo osigurati kvalitetno poslovanje i ostvarivanje dobitka“ (Hrvatska industrija šećera, 2021). Navedena situacija popravila se uvođenjem programa uslužne prerade šećerne repe najvećim dijelom iz Mađarske, no situacije se ponovno pogoršava velikim i nekontroliranim uvozom šećera u vrijeme 90-ih.

4. Analiza poslovanja tvornica šećera kroz financijske izvještaje

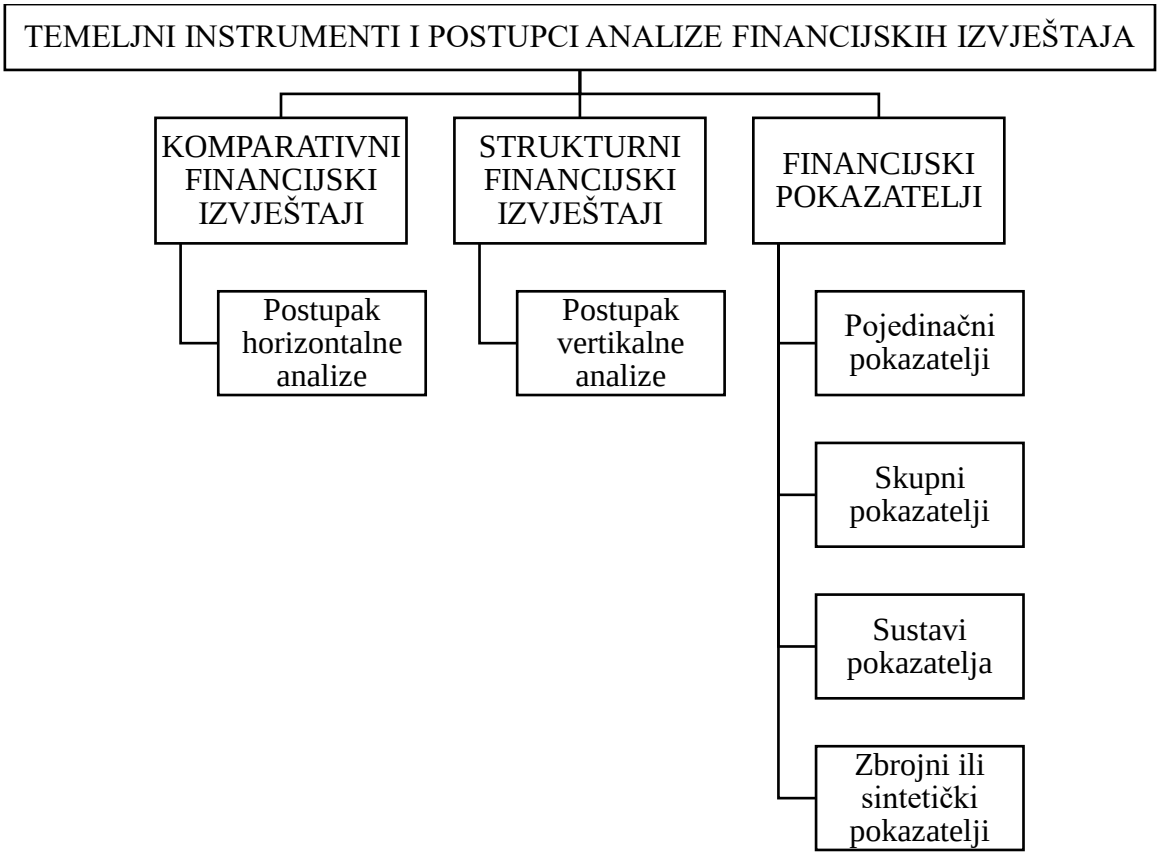
Uz prikupljanje i obradu, računovodstvo ima temeljni zadatak prezentacije podataka financijske prirode. Kao krajnji rezultat računovodstvenog procesa financijski izvještaji imaju višestruku ulogu. Osim što su sistematičan prikaz svih najvažnijih informacija koje su zabilježene u računovodstvu, financijski izvještaji služe kao oruđe informiranja različitim interesno-utjecajnim skupinama poduzeća. Žager i dr. (2020:33-35) interesno-utjecajne skupine podijelili su na interne i eksterne korisnike informacija. Eksterni korisnici su najširа javnost, dioničari, kreditori, investitori, institucionalne organizacije, dobavljači i kupci, dok su interni korisnici menadžment, upravni i nadzorni odbor, interni i eksterni revizori. Navodi se kako svaka interesno-utjecajna skupina ima potrebu za informacijama što proizlazi iz različitih interesa poduzeća.

U Zakonu o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20) navode se idući godišnji izvještaji koje su dužni sastavljati poduzetnici: izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje.

Van Horne i Wachowicz (2014:128) definirali su kako je analiza financijskih izvještaja „vještina transformiranja podataka iz financijskih izvještaja u informacije koje su korisne pri donošenju odluka“. Žager i dr. (2020:37) također analizu financijskih izvještaja definiraju kao „…proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje“. Iz navedenog pojmovnog definiranja analize financijskih izvještaja vidljivo je kako se navedeni autori slažu da je analiza financijskih izvještaja presudna pri donošenju poslovnih odluka.

Temeljem instrumenata i postupaka financijske analize može se dobiti detaljniji prikaz poslovanja poduzeća, a sve korištenjem različitih postupaka. Tako su temeljeni instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja podijeljeni u tri osnovne skupine koje čine komparativni financijski izvještaji, strukturni financijski izvještaji i financijski pokazatelji (Slika 1.). „Analiza financijskih izvještaja koja omogućava uspoređivanje podataka kroz duže vremensko razdoblje, kako bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija (financijskih podataka), uobičajeno se naziva horizontalnom analizom“ (Smith i dr., 1988:653, navedeno u Žager i dr., 2020:272). Temelj za provođenje horizontalne financijske analize su komparativni financijski izvještaji. Strukturni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu vertikalne analize. „Vertikalna analiza podrazumijeva međusobno uspoređivanje

financijskih podataka (pozicija financijskih izvještaja) u jednoj godini“ (Smith i dr., 1988:656, navedeno u Žager i dr., 2020:275). Uz postupke horizontalne i vertikalne financijske analize problematiku analize financijskih izvještaja moguće je prikazati i financijskim pokazateljima. Financijske pokazatelje moguće je podijeliti na pojedinačne pokazatelje, skupne pokazatelje, sustave pokazatelja i zbrojne ili sintetičke pokazatelje.

Slika 1. Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja
Izvor: Žager i dr., 2020:268

Budući da su u financijskim izvještajima zakonski određena struktura kao i sadržaj, uvelike je olakšan postupak komparacije poslovanja više poduzeća. U nastavku rada predstavljeni su financijski izvještaji i prikazani rezultati provedene horizontalne i vertikalne analize na financijskim izvještajima.

4.1. Analiza bilance

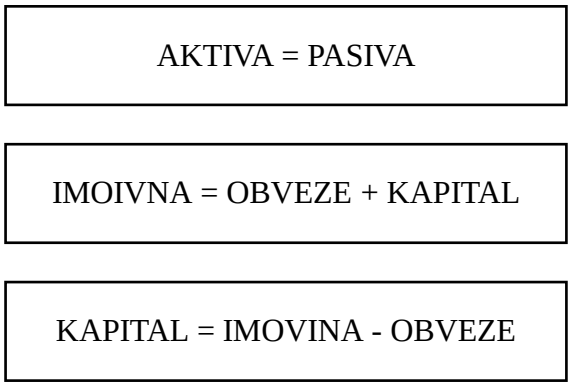
Autori (2020:93) kao podrijetlo riječi bilanca navode latinske riječi *bi* (dvostruki) i *lanx* (vaga s dvije zdjelice), francuske riječi *bill* (račun) i *an* (godina) i talijansku riječ *bilancia* (vaga). Iz navedenog moguće je zaključiti kako se svako podrijetlo naziva može prihvatiti kao točno.

„Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje imovinu, obveze i kapital na određeni dan“ (Žager i dr., 2020:93). Također, bilancu se naziva i izvještajem o financijskom položaju poduzeća. Osnovni elementi bilance su imovina, prikazana u aktivi i kapital i obveze, prikazani u pasivi. Autori (2020:93-100) imovinu definiraju kao „resurs koji je pod kontrolom poduzeća, koji proizlazi iz prošlih događaja i od kojeg se očekuje buduća ekonomska korist.“, dok kapital i rezerve definiraju kao izvore imovine.

Žager i dr. (2020:96) imovinu su sistematizirali na vrste prema pojavnim oblicima (materijalna imovina i nematerijalna imovina) i na vrste imovine prema vremenu transformacije u novčani oblik (kratkotrajna imovina i dugotrajna imovina).

Izvore imovine, odnosno sadržaj pasive, Žager i dr. (2020:100) klasificirali su na izvore imovine prema vlasništvu (vlastiti izvori i tuđi izvori) i izvore imovine prema roku dospijeća (kratkoročni izvori, dugoročni izvori i trajni izvori).

Ranije navedeni elementi bilance međusobno su povezani, tako se bilančnom ravnotežom naziva jednakost vrijednosti aktive i pasive (Slika 2.). Vrijednost imovine mora odgovarati zbroju obveza i kapitala, dok vrijednost kapitala mora odgovarati razlici imovine i obveza.

Slika 2. Bilančna ravnoteža
Izvor: Žager i dr., 2020:103

Bilanca bi trebala dati odgovore na iduća pitanja (Žager i dr., 2020:94):

1. Kakva je financijska snaga poduzeća?
2. Kakva je likvidnost?
3. Kakva je zaduženost poduzeća?
4. Kakva je horizontalna financijska struktura, tj. u kojem je omjeru imovina financirana iz vlastitih i tuđih izvora?
5. Kakav je položaj promatranog poduzeća u odnosu na prethodno razdoblje, u odnosu prema poduzećima slične djelatnosti itd.

4.1.1. Analiza bilance Sladorane d.o.o. Županja

Prema podacima iz bilance na dan 31.12. poduzeća Sladorana d.o.o. (Prilog A1.), provedene su horizontalna (Prilog A2.) i vertikalna (Prilog A3.) analiza za razdoblje od 2014. do 2018. godine.

U 2014. godini iznos ukupne aktive iznosio je 754.363 tisuća kuna, dok je taj iznos u 2018. godini smanjen za 20,98 %. To smanjenje aktive moguće je povezati s značajnijim smanjenjem vrijednosti stavki kratkotrajne imovine u toj godini. Tijekom promatranog razdoblja dolazi do promjene u strukturi aktive, pa je tako u 2014. godini zabilježen udio od 51,39 % dugotrajne imovine, dok se taj iznos u 2018. godini povećao na 62,73 %. Shodno tome, udio kratkotrajne imovine se kretao u udjelima od 47,88 % u 2014. godini, odnosno 44,76 %, 41,42 %, 48,55 % i 37,05 % u idućim godinama. U strukturi dugotrajne imovine najveće udijele zauzimaju nekretnine, postrojenja i oprema u prosjeku od 41,14 %, dok su u kratkotrajnoj imovini to zalihe s prosječnim udjelom od 35 %. U pasivi u svim godinama kratkoročne obveze imaju najveći udio, a nakon njih idu kapital i rezerve i dugoročne obveze. Za razliku ostalih stavki kratkoročnih obveza koje su se tijekom razdoblja smanjivale (s izuzetkom obveza prema dobavljačima u 2017. godini), u 2017. i 2018. godini zabilježeno je značajno povećanje obveza po kreditima i financijskim najmovima u odnosu na 2014. godinu u iznosu od 50,63 % i 86,47 %.

4.1.2. Analiza bilance Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek

U Prilogu A4. nalazi se bilanca na dan 31.12. poduzeća Tvornica šećera Osijek d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018. godine, dok su provedene horizontalna i vertikalna analiza prikazane u Prilogu A5. i A6.

U baznoj 2014. godini poduzeće ima 458.479 tisuća kuna dugotrajne imovine i 467.945 tisuća kratkotrajne imovine, što aktivu čini u iznosu od 926.424 tisuća kuna. Kao i kod ranije promatranog poduzeća, i ovdje nekretnine, postrojenja i oprema te zalihe čini najznačajniji udio dugotrajne i kratkotrajne imovine. No, i ovdje je je zabilježen pad ukupne aktive od 23,93 % u 2018. godini, što se također može pripisati smanjenju vrijednosti zaliha u kratkotrajnoj imovni. U pasivi najveći udio tijekom razdoblja imaju kratkoročne obveze, te se one tijekom razdoblja povećavaju od 43,31 % u 2014. godini, a zatim 44,39 %, 49,11 %, 61,01 % i 71,81 %. Udio dugoročnih obveza ostaje relativno stabilan, u prosjeku od 13,87 %, što znači da dolazi do smanjenja udjela kapitala i rezervi u pasivi. Tako su kapital i rezerve u 2014. godini imali udio od 43,18 %, dok je taj iznos u 2018. godini smanjen na 15,28 %. Do tog smanjenja kapitala i rezervi dolazi upravo zbog povećanja prenesenog gubitka koji je u 2018. godini premašio iznos temeljnog kapitala (temeljni kapital: 260.817 tisuća kuna).

4.1.3. Analiza bilance Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

Bilanca Viro tvornica šećera d.d. za razdoblje od 2014. do 2018. godine prikazana je Prilogom A7., dok su horizontalna i vertikalna analiza prikazane Prilogom A8., odnosno A9.

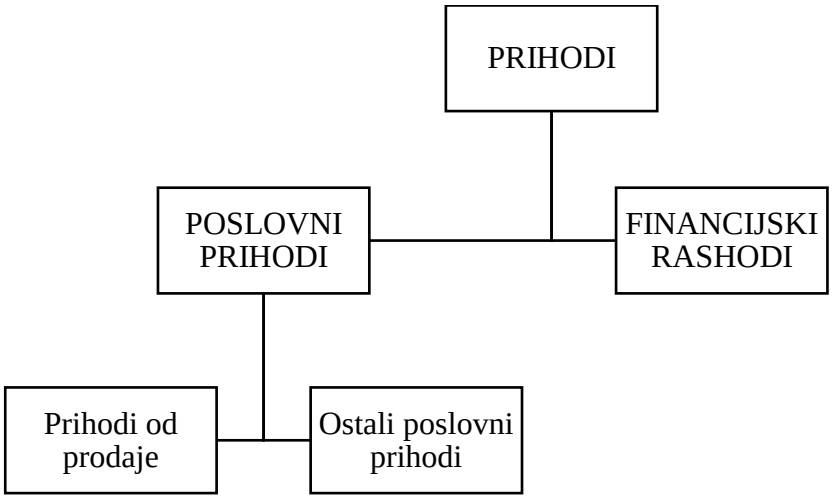
Godine 2014. iznos aktive i pasive iznosio je 1.234.325 tisuća kuna. Jedini rast vrijednosti aktive i pasive u odnosu na baznu godinu, zabilježen je 2016. godine kada je iznosio 15,30 %, dok je u zadnjoj promatranoj godini zabilježena najmanja vrijednost od 1.110.050 tisuća kuna, odnosno smanjenje od 10,07 %. Godine 2014. dugotrajna imovina iznosila je 722.754 tisuća kuna, a kratkotrajna imovina 504.045 tisuća kuna. Tijekom promatranog razdoblja dugotrajna imovina čini više od pola vrijednosti aktive (u prosjeku 57,96 %), a kratkotrajna imovina u prosjeku 41,68 %. Godine 2014. zalihe imaju najveći udio u kratkotrajnoj imovini od 26,61 %, ali s vremenom taj se udio smanjuje (s iznimkom 2016. godine, kada udio zaliha prelazi 30 %) te najveći udio preuzima pozicija kratkotrajne financijske imovine čija je vrijednost dvostruko veća od vrijednosti zaliha u 2018. godini. Promatrajući pasivu, vidljivo je kako kratkoročne

obveze imaju rastući trend tijekom razdoblja, dok dugoročne obveze imaju opadajući. Tako je poduzeće u 2018. godini imalo 51,56 % manje dugoročnih obveza, ali istovremeno od 2016. do 2018. godine kratkoročne obveze imaju tendenciju rasta u odnosu na baznu godinu.

4.2. Analiza računa dobiti i gubitka

Uspješnost poslovanja može se definirati kao sposobnost ostvarivanja postavljenih ciljeva. Najčešći cilj koji si poduzeća postavljaju je profitabilnost poslovanja, a je li se taj cilj ostvario, može se iščitati iz računa dobiti i gubitka. „Račun dobiti i gubitka je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode te njihovu razliku (dobit ili gubitak) u određenom obračunskom razdoblju“ (Žager dr., 2020:109). Na temelju poslovnog procesa nastaju promjene na imovini i izvorima imovine koji rezultiraju nastankom prihoda i rashoda.

Prihode je moguće definirati kao „povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstava ili smanjenja obveza, što ima kao posljedicu povećanje glavnice, ali ne ono u svezi s uplatama vlasnika“ (Žager i dr., 2020:109). Podjela vrsta prihoda prikazana je slikom 3.

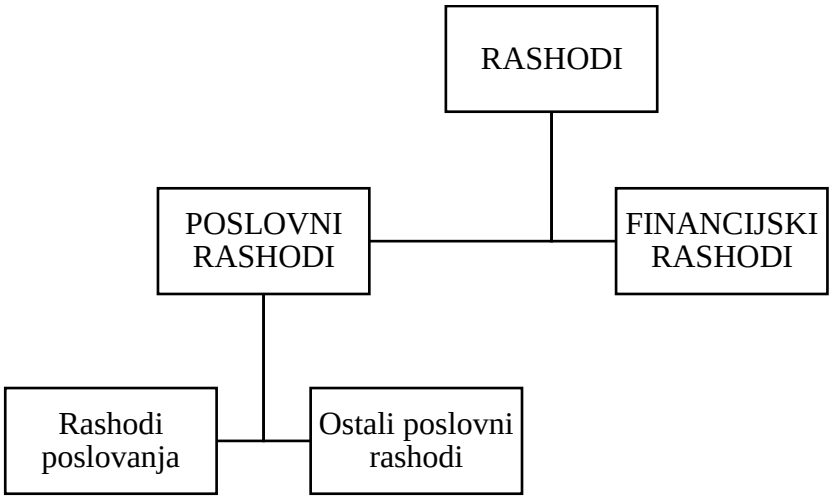

Slika 3. Vrste prihoda

Izvor: Žager i dr., 2020:112

Gledajući po nastanku, autori (2020:112-113) prihode dijele na poslovne prihode i financijske prihode. Poslovne prihode najčešće čine prihodi od prodaje proizvoda, trgovačke robe ili obavljanja usluga. Ti prihodi ujedno nastaju od obavljanja glavnih poslovnih aktivnosti. Za razliku od prihoda od prodaje koji nastaju redovito, ponekad se javljaju i prihodi od prodaje dugotrajne imovine, prodaje sirovina ili otpisa obveza koji se definiraju kao ostali poslovni prihodi. Raspolaganjem financijskom imovinom nastaje iduća kategorija prihoda, financijski prihodi. Viškom novca, poduzeće može ostvariti financijske prihode ulaganjem u vrijednosne papire poput dionica i obveznica ili posudbom.

Belak i Aljinović Brać (2008:115) rashode predstavljaju kao „smanjenje gospodarskih koristi u određenom obračunskom razdoblju u obliku odljeva ili iscrpljena (smanjenja) imovine ili stvaranja (povećanja) obveza, što za posljedicu ima smanjenje kapitala“. Slikom 4. prikazane su vrste rashoda.

Slika 4. Vrste rashoda
Izvor: Žager i dr., 2020:115

Vrste rashoda pojmovno se ne razlikuju od prihoda. Žager i dr. (2020:113-114) kao temeljne vrste rashoda navode poslovne rashode i financijske rashode. Poslovni rashodi koji se redovito pojavljuju su troškovi prodanih proizvoda i ostali poslovni rashodi poput troškova plaća, amortizacije i režija. Rashode koji se ne pojavljuju redovito u poslovanju poput kazni, otuđenja dugotrajne materijalne imovine ili rashoda vezanih uz štetu definira se kao ostale poslovne rashode. Financijski rashodi nastaju korištenjem tuđih novčanih sredstava. Kamate za

korištenje tuđih novčanih sredstava, negativne tečajne razlike i različite korekcije financijskih plasmana samo su neki od financijskih rashoda koji se pojavljuju u poslovanju.

Suprotstavljanjem prihoda i rashoda dobiva se rezultat poslovanja. Ukoliko su prihodi manji od rashoda, tada je ostvaren gubitak. To znači da je poduzeće ostvarilo manje nego što je uložilo. Ukoliko su prihodi veći od rashoda, odnosno poduzeće je ostvarilo više nego što je uložilo, tada je ostvarena dobit. Nakon što se od bruto dobiti oduzme porez na dobit, neto dobit koja čini ostatak, raspoređuje se na rezerve, dividende i zadržanu dobit.

4.2.1. Analiza računa dobiti i gubitka Sladorane d.o.o. Županja

Iz računa dobiti i gubitka poduzeća Sladorana d.o.o. (Prilog B1.) provedene su horizontalna i vertikalna analiza prikazane u Prilogu B2. i B3.

Godine 2014. poduzeće ostvaruje najveći gubitak tekuće godine u vrijednosti od 167.281 tisuća kuna. Iduće dvije godine uspijeva ostvariti dobit u iznosu od 11.763 tisuća kuna u 2015. godini te 32.712 tisuća kuna u 2016. godini. Iako horizontalna analiza prikazuje smanjenje kategorije gubitka tekuće godine i u 2017. i 2018. godini (-51,65 % i -54,52 %), detaljnijim uvidom vidljivo je kako poduzeće ponovno ostvaruje gubitak u vrijednosti od 80.881 i 76.073 tisuća kuna. Ukupni prihodi u 2015. i 2016. godini prilično su stabilni te je zabilježen pad od minimalnih 2,95 %, odnosno 0,48 % u odnosu na baznu godinu. Budući da se prihodi nisu značajnije mijenjali u godinama kada je ostvaren pozitivan financijski rezultat, taj se rezultat poduzeće može povezati sa smanjenjem ukupnih rashoda u poslovanju. Tako su ukupni rashodi u 2015. godini iznosili 529.464 tisuća kuna, a u 2016. godini 521.841 tisuća kuna, što je smanjenje od 26,96 % i 28,02 %.

4.2.2. Analiza računa dobiti i gubitka Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek

U nastavku, analizirani su podaci iz Računa dobiti i gubitka Tvornice šećera Osijek d.o.o. i provedene horizontalne i vertikalne analize (Prilog B4., Prilog B5. i Prilog B6.).

Tvornica šećera Osijek d.o.o. u četiri od pet promatranih godina ostvaruje negativan financijski rezultat. Godine 2016. poduzeće je ostvarilo dobit od 5.132 tisuća kuna. Taj financijski rezultat može se povezati s značajnim povećanjem ukupnih prihoda za 55,53 %. Nužno je naglasiti kako

to povećanje ukupnih prihoda prati povećanje ukupnih rashoda za 40,41 %. Godine 2017. i 2018. ukupni sveobuhvatni gubitak povećan je u odnosu na baznu godinu za 141,71 % odnosno 217,64 %. Od 2016. godine, kada su poslovni prihodi iznosili 710.793 tisuća kuna, započinje pad istih, te oni u idućim godinama iznose 522.241 i 397.802 tisuća kuna.

4.2.3. Analiza računa dobiti i gubitka Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

U Prilogu B7. nalazi se račun dobiti i gubitka Viro tvornice šećera d.d. za razdoblje od 2014. do 2018. godine, dok se u Prilogu B8. i B9. nalaze horizontalna i vertikalna analiza.

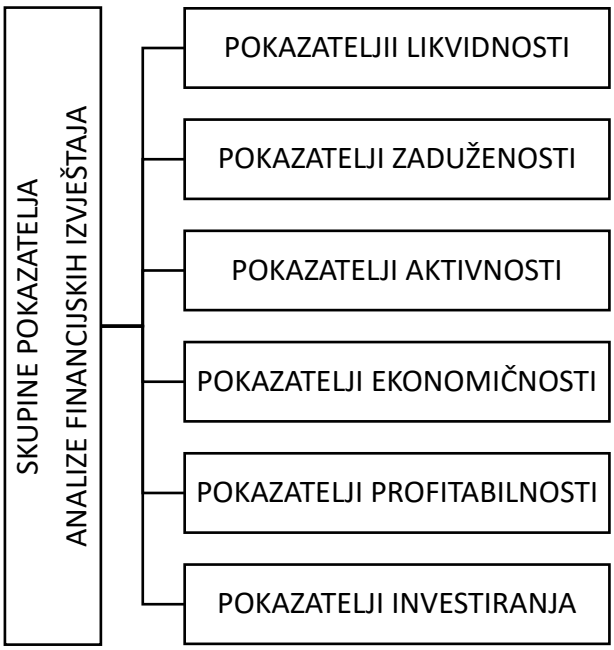
Kao i Tvornica šećera Osijek d.o.o. i ovo poduzeće je svoj jedini pozitivni financijski rezultat ostvarilo u 2016. godini, kada je on iznosio 37.232. tisuća kuna. Te godine ukupni prihodi su porasli za 17,82 % na 714.335 tisuća kuna, a ukupni rashodi za 1,39 % na 677.103 tisuća kuna. Godine 2017. gubitak poduzeća iznosio je 103.442 tisuća kuna, a samo poduzeće zabilježilo je maksimalni iznos ukupnih rashoda u promatranom razdoblju od 1.001.874 tisuća kuna, što je čak za 50,02 % više u odnosu na baznu godinu.

5. Analiza poslovanja tvornica šećera po financijskim pokazateljima

Financijske pokazatelje smatra se najznačajnijim instrumentima financijske analize. Van Horne i Wachowicz (2014:135) financijski omjer ili pokazatelj definiraju kao instrument „koji povezuje dvije računovodstvene stavke, a dobiva se dijeljenjem jedne stavke drugom.“ Računanjem pokazatelja dobivaju se usporedni odnosi stavki koji mogu pružiti znatno više informacija od samostalnih pozicija u financijskim izvještajima. No, treba uzeti u obzir kako proizvoljno stavljanje u odnos nekih stavki ne mora nužno imati smislenu interpretaciju dobivene veličine.

Kao što je ranije u radu navedeno (Slika 1.), Žager i dr. (2020:268) financijske pokazatelje razvrstavaju na pojedinačne pokazatelje, skupine pokazatelja, sustave pokazatelja i zbrojne ili sintetičke pokazatelje.

Pojedinačne financijske pokazatelje moguće je klasificirati u nekoliko skupina. Prema autorima (2020:285) to su skupine pokazatelja likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti koji se primjenjuju za ocjenu sigurnosti poslovanja i pokazatelji aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja koji se primjenjuju za ocjenu uspješnosti poslovanja (Slika 5.).

Slika 5. Temeljne skupine pokazatelja analize financijskih izvještaja

Izvor: Žager i dr., 2020:44

5.1. Pokazatelji likvidnosti

Van Horne i Wachowicz (2014:135) likvidnost definiraju kao „sposobnost konvertiranja imovine u gotovinu bez značajnijeg smanjenja cijena“, a za omjere likvidnosti navode da se koriste „za mjerenje sposobnosti poduzeća za podmirivanje tekućih (kratkoročnih) obveza. Žager i dr. (2020:46) kao najčešće pokazatelje likvidnosti navode koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti prikazane idućim izrazima:

$$koeficijent\ trenutne\ likvidnosti = \frac{novac}{kratkoročne\ obveze}$$

$$koeficijent\ ubrzane\ likvidnosti = \frac{novac + kratkoročna\ potraživanja}{kratkoročne\ obveze}$$

$$koeficijent\ tekuće\ \ likvidnosti = \frac{kratkotrajna\ imovina}{kratkoročne\ obveze}$$

$$koeficijent\ financijske\ stabilnosti = \frac{dugotrajna\ imovina}{kapital\ i\ rezerve + dugoročne\ obveze}$$

Autori navode „kako koeficijent ubrzane likvidnosti ne bi trebao biti manji od jedan te kako koeficijent tekuće likvidnosti ne bi trebao biti manji od dva. Suprotno tome, koeficijent financijske stabilnosti uvijek mora biti manji od jedan“ (Žager i dr., 2020:291).

5.2. Pokazatelji zaduženosti

Žager i dr. (2020:48) za pokazatelje zaduženosti kazuju kako su „odraz strukture pasive i govore koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) te koliko imovine je financirano iz tuđeg kapitala (obveza)“. Nadalje, prema istim autorima (2020:49) najčešći pokazatelji zaduženosti su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, koeficijent financiranja, pokriće troškova i kamata, faktor zaduženosti, stupanj pokrića 1 i stupanj pokrića 2 čiji je izračun prikazan u nastavku:

$$koeficijent\ zaduženosti = \frac{ukupne\ obveze}{ukupna\ imovina}$$

$$koeficijent\ vlastitog\ financiranja = \frac{kapital\ i\ rezerve}{ukupna\ imovina}$$

$$koeficijent\ financiranja = \frac{ukupne\ obveze}{kapital\ i\ rezerve}$$

$$koeficijent\ financiranja = \frac{ukupne\ obveze}{kapital\ i\ rezerve}$$

$$pokriće\ troškova\ kamata = \frac{zarada\ prije\ kamata\ i\ poreza}{rashodi\ od\ kamata}$$

$$faktor\ zaduženosti = \frac{ukupne\ obveze}{zadržana\ dobit + troškovi\ amortizacije}$$

$$stupanj\ zaduženosti\ 1 = \frac{kapital\ i\ rezerve}{dugotrajna\ imovina}$$

$$stupanj\ zaduženosti\ 2 = \frac{kapital\ i\ rezerve + dugoročne\ obveze}{dugotrajna\ imovina}$$

5.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti poznati su još i pod nazivom koeficijenti obrta, a autori ih definiraju kao omjere „prometa (prihoda) i prosječnog stanja određenih dijelova imovine“ (Žager i dr., 2020:50). Također, navode kako se pokazatelji aktivnosti najčešće izračunavaju za ukupnu imovinu, kratkotrajnu imovinu i potraživanja iz čega proizlaze idući izrazi (Žager i dr., 2020:51):

$$koeficijent\ obrta\ ukupne\ imovine = \frac{ukupni\ prihodi}{ukupna\ imovina}$$

$$koeficijent\ obrta\ kratkotrajne\ imovine = \frac{ukupni\ prihodi}{kratkotrajna\ imovina}$$

$$koeficijent\ obrta\ potraživanja = \frac{prihodi\ od\ prodaje}{potraživanja}$$

$$trajanje\ naplate\ potraživanja\ u\ danima = \frac{broj\ dana\ u\ godini\ (365)}{koeficijent\ obrta\ potraživanja}$$

5.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Idući pokazatelji računaju se isključivo temeljem podataka iz računa dobiti i gubitka. Kako to navode Žager i dr. (2020:51), pokazatelji ekonomičnosti predstavljaju mjeru djelotvornosti poslovanja, a prikazuju omjere prihoda i rashoda s čime se prikazuje koliko se prihoda ostvaruje po jednoj jedinici rashoda. Autori (2020:52) ističu iduće pokazatelje kojima se može ocijeniti ekonomičnost poslovanja:

$$ekonomičnost\ ukupnog\ poslovanja = \frac{ukupni\ prihodi}{ukupni\ rashodi}$$

$$ekonomičnost\ poslovanja = \frac{poslovni\ prihodi}{poslovni\ rashodi}$$

$$ekonomičnost\ prodaje = \frac{prihod\ od\ prodaje}{rashodi\ od\ prodaje}$$

$$ekonomičnost\ financiranja = \frac{financijski\ prihodi}{financijski\ rashodi}$$

Za pokazatelje ekonomičnosti, koji u odnos stavljaju prihode i rashode Žager i dr. (2020:295) navode kako moraju biti veći od jedan.

5.5. Pokazatelji profitabilnosti

Prema autorima u nastavku prikazani pokazatelji ocjenjuju „sposobnost poduzeća da zarađuje i ostvaruje povrate na uložena sredstva“ (Žager i dr., 2020:52-53).

$$neto\ marža\ profita = \frac{neto\ dobit + rashodi\ od\ kamata}{ukupni\ prihodi}$$

$$bruto\ marža\ profita = \frac{dobit\ prije\ poreza + rashodi\ od\ kamata}{ukupni\ prihodi}$$

$$neto\ rentabilnost\ imovine = \frac{neto\ dobit + rashodi\ od\ kamata}{ukupna\ imovina}$$

$$bruto\ rentabilnost\ imoivne = \frac{dobit\ prije\ poreza + rashodi\ od\ kamata}{ukupna\ imovina}$$

$$rentabilnost\ vlastitog\ kapitala = \frac{neto\ dobit}{kapital\ i\ rezerve}$$

5.6. Analiza financijskih pokazatelja

Smatra se kako se financijski pokazatelji mogu povezati s temeljnim kriterijima poslovanja. Sukladno tome „pokazatelji likvidnosti i zaduženosti mogu se smatrati pokazateljima sigurnosti poslovanja, tj. pokazateljima koji opisuju financijski položaj poduzeća, a s druge strane, pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja zapravo su pokazatelji uspješnosti (efikasnosti) poslovanja“ (Žager i dr., 2020:45). U nastavku rada analizirani su financijski pokazatelji promatranih društava kako bi se stekao bolji uvid u poslovanje.

5.6.1. Analiza financijskih pokazatelja poslovanja Sladorane d.o.o. Županja

Izračunati financijski pokazatelji za Sladoranu d.o.o., za razdoblje od 2014. do 2018. godine prikazani su u Prilogu C1.

Tijekom cijelog promatranog razdoblja poduzeće ima vrlo niske vrijednosti izračunatih koeficijenata. Primjerice, iako koeficijent trenutne likvidnosti prikazuje u trenutku sastavljanja bilance odnos novca i kratkoročnih obveza, on za promatrano poduzeće iznosi 0,0001. A ta vrijednost je puno manja da bi se opravdala stanjem novčanih sredstava poduzeća u trenutku sastavljanja bilance. Ubrzana i tekuća likvidnost poduzeća također je niska tijekom razdoblja te ne prelazi opće prihvaćenu minimalnu vrijednost od 1 odnosno 2. Povećanje koeficijenta financijske stabilnosti također nije dobro za promatrano poduzeće (iznosi 1,1840, 0,9673, 1,4577 i 2.5412 za razdoblje od 2014. do 2018. godine) budući da ukazuje na smanjenje likvidnosti i financijske stabilnosti poduzeća. Ujedno takvo kretanje koeficijenta ukazuje i na smanjenje radnog kapitala tijekom razdoblja.

Pokazatelji zaduženosti daju uvid u strukturu izvora sredstava. Poželjno je da je koeficijent zaduženosti što manji, a on za promatrano razdoblje na jedinicu ukupne imovine poduzeća ima vrijednost od 0,71, 0,66, 0,59, 0,73 i 0,81 jedinica obveza. Koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja ukazuju da dolazi do smanjenja ulaganja iz vlastitih izvora sredstava, te da dolazi do povećanja ulaganja iz tuđih izvora sredstava.

Prema koeficijentu obrta ukupne imovine, ukupna imovina poduzeća se tijekom jedne godine obrne u promatranom razdoblju 0,7060, 0,6612, 0,5913, 0,7341, 0,8057 puta. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine najveću vrijednost ostvaruje 2016. godine kada iznosi 2,0722, dok je

najmanja vrijednost zabilježena 2017. godine od 0,5984. Prosječno trajanje naplate potraživanja u danima iznosilo je 50 dana.

Najveća vrijednost ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti poslovanja ostvarena je godine 2016. kada je na jedinicu ukupnih rashoda (poslovnih rashoda), ostvareno 1,06 i 1,09 jedinica ukupnih prihoda (poslovnih prihoda). Ekonomičnost financiranja tijekom razdoblja se kretala na razini od 0,1730 do 0,3613, ukazujući na znatno veće financijske rashode od financijskih prihoda.

5.6.2. Analiza financijskih pokazatelja poslovanja Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek

Iz Priloga C1, gdje su izračunati financijski pokazatelji za Tvornicu šećera Osijek d.o.o., za razdoblje od 2014. do 2018. godine, ukratko je predstavljeno kretanje istih.

Ponovno koeficijenti trenutne, ubrzane i tekuće likvidnosti ukazuju na nisku razinu likvidnosti. Zasigurno najmanja razina likvidnosti zabilježena je 2018. godine, kada trenutna likvidnosti iznosi 0,0046, ubrzana likvidnost 0,0615, a tekuća likvidnost 0,4775. Tri navedena koeficijenta niti u jednoj godini u trenutku sastavljanja bilance (31.12.) nisu bila u skladu s referentnim vrijednostima. Jedino je koeficijent financijske stabilnosti u razdoblju od 2014. do 2016. godine bio u skladu s referentnom vrijednošću te iznosio 0,8730, 0,8718 i 0,9193. No, u 2018. godini koeficijent financijske stabilnosti postiže vrijednost od 2,3309 i ukazuje na nedostatak radnog kapitala.

Prema podacima iz financijskih izvještaja vidljivo je kako poduzeće tijekom cijelog razdoblja intenzivno financira ukupnu imovinu iz tuđih izvora financiranja. Pa je tako u promatranom razdoblju iznos ukupne imovine iz tuđih izvora sredstava financirano 57 %, 60 %, 64 %, 74 % i 85 %, a iz vlastitih sredstava 43 %, 40 %, 36 %, 26% i 15 %. Shodno tome, vidljivo je povećanje financiranja iz tuđih izvora.

Promatrajući koeficijent obrta ukupne imovine vidljivo je kako poduzeće na jedinicu imovine ostvaruje 0,50, 0,60, 0,70, 0,55 i 0,58 jedinica prihoda. Godina 2016. iskazuje se kao godina kada se po jedinici imovine ostvarivalo najviše prihoda. U prosjeku, trajanje naplate potraživanja je iznosilo 61 dan.

2016. godina se po pitanju pokazatelja ekonomičnosti pokazuje kao godina kada je zabilježena najveća vrijednost. Ekonomičnost ukupnog poslovanja iznosila je 1,0084, ekonomičnost

poslovanja 1,0269, a ekonomičnost financiranja 0,4931. Do 2016. godine ekonomičnost je imala tendenciju rasta, a nakon što je u 2016. dolazi do tendencije opadanja vrijednosti ekonomičnosti.

5.6.3. Analiza financijskih pokazatelja poslovanja Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

U Prilogu C3. predstavljeni su izračunati financijski pokazatelji za Viro tvornicu šećera d.d., Virovitica za promatrano razdoblje.

I poslovanje treće analizirane tvornice šećera ima vrlo nisu razinu likvidnosti prema izračunatim pokazateljima. Koeficijenti trenutne, ubrzane i tekuće likvidnosti u cijelom promatranom razdoblju ispod su opće prihvaćenih vrijednosti pri kojima se smatra da poduzeće može podmirivati sve svoje dospjele obveze. Za razliku od prethodnih koeficijenta, koeficijent financijske stabilnosti je za promatrano poduzeće u razdoblju od 2014. do 2017. godine bio u skladu s referentnom vrijednošću (manje od 1). Tako je navedeni koeficijent u tom razdoblju postizao vrijednost od 0,8881, 0,8198 i 0,9616, da bi u 2018. godini iznosio 1,0521, što prelazi referentnu vrijednost.

Prema koeficijentu zaduženosti i koeficijentu vlastitog financiranja vidljivo je kako se odnos financiranja ukupne imovine tijekom cijelog razdoblja održava na približno jednakom udjelu financiranja iz vlastitih i tuđih izvora. Iz tuđih izvora financiranja financira se tijekom razdoblja 48 %, 48 %, 53 %, 54 % i 51 %, dok se iz vlastitih sredstava financira 52 %, 52 %, 47 %, 46 % i 49 %.

U 2014. godini na jedinicu kratkotrajne imovine poduzeće je ostvarivalo 1,20 jedinica ukupnih prihoda, odnosno u idućim godinama 2,14, 1,07, 1,71 i 1,34 u 2018. godini. U prosjeku poduzeće je svoja potraživanja moglo naplatiti za 70 dana.

Godina 2016. je godina kada su i ekonomičnost ukupnog poslovanja i ekonomičnost poslovanja prelazile referentnu vrijednost, te iznosile 1,0550 i 1,0673. Nakon toga navedene ekonomičnosti ponovno postižu vrijednost manju od 1. Od 2016. godine ekonomičnost financiranja ima tendenciju rasta i iznosi 0,5417 u 2016., 0,6662 u 2017., 1,4613 u 2018. i 2,8039 u 2018. godini.

6. Komparativna analiza poslovanja tvornica šećera u Republici Hrvatskoj

Uz financijske informacije, godišnja izvješća pružaju uvid i u brojne nefinancijske informacije. Tako se nefinancijskim informacijama smatraju informacije o načinu poslovanja, dioničarima, planovima za budućnost, zaposlenicima, upravljanju rizicima, aktivnostima u području istraživanja i razvoja i društveno dogovornog poslovanja (Žager i dr., 2020:93). Stoga su u nastavku rada uz usporedbu određenih stavki financijskih izvještaja i izračunatih financijskih pokazatelja prikazani pojedini elementi godišnjeg izvješća.

Uz imovinu, za poduzeće najveći značaj ima i intelektualni kapital, odnosno zaposlenici. Prva usporedba promatranih društava je prema broju zaposlenih prikazana Tablicom 2.

Tablica 2. Broj zaposlenih u promatranim poduzećima

PODUZEĆE	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	*Prosjek*
Sladorana d.o.o.	221	222	223	222	205	*219*
Tvornica Šećera Osijek d.o.o.	284	276	279	286	260	*277*
Viro tvornica šećera d.d.	201	180	192	198	201	*194*
Ukupno	706	678	694	706	666	*690*

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja, Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek i Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

U razdoblju od 2014. do 2018. godine najmanje zaposlenih radnika imala je Viro tvornica šećera d.d., u prosjeku njih 194. Za isto razdoblje Sladorana d.o.o. imala je 219 radnika, dok je značajno najviše radnika u prosjeku imala Tvornica šećera Osijek d.o.o., njih 277. Gledajući samo godine, u industriji šećera najviše zaposlenih bilo je 2014. i 2017. godine, 706 radnika. Značajniji pad broja zaposlenih u industriji šećera zabilježen je 2018, kada je u toj industriji bilo zaposleno 666 radnika. Za promatrano razdoblje u prosjeku je u navedena tri poduzeća bilo zaposleno ukupno 690 radnika. Moguće je zaključiti kako promatrana poduzeća održavaju kontinuiranu stalnu razinu broja zaposlenih, uz iznimke dva poduzeća kod kojih je u 2018. godini zabilježeno smanjenje zaposlenih.

Iz provedenih horizontalnih analiza promatranih društava, u Tablici 3. prikazana je komparativna horizontalna analiza promatranih društava za razdoblje od 2014. do 2018. godine.

Tablica 3. Komparativna horizontalna analiza ukupnih prihoda promatranih poduzeća (tis. kn)

PODUZEĆE	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Sladorana d.o.o.	557.656	-2,95 %	-0,48 %	-61,76 %	-55,06 %
Tvornica Šećera Osijek d.o.o.	466.156	16,53 %	55,53 %	14,47 %	-12,79 %
Viro tvornica šećera d.d.	606.280	53,84 %	17,82 %	48,19 %	1,67 %

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja, Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek i Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

U 2014. godini najviše ukupnih prihoda ostvarila je Viro tvornica šećera d.d. u vrijednosti od 606.280 tisuća kuna, te to poduzeće tijekom idućih četiri godine ostvaruje rast ukupnih prihoda u odnosu na baznu. Najmanji rast ukupnih prihoda poduzeće je ostvarilo 2018. godine od 1,67 %. Tvornica šećera Osijek d.o.o. u baznoj godini ostvarila je najmanji iznos ukupnih prihoda od sva tri promatrana poduzeća (466.156 tisuća kuna), te za razliku od Viro tvornice šećera d.d. u 2018. godini ostvaruje pad ukupnih prihoda od 12,79 %. Sladorana d.o.o. jedina od sva tri poduzeća tijekom sve četiri godine nakon bazne ostvaruje smanjenje ukupnih prihoda. Godine 2014. iznos ukupnih prihoda iznosio je 557.656 tisuća kuna, da bi zatim u idućim godinama došlo do smanjenja ukupnih prihoda od 2,95 %, 0,48 %, 61,76 % i 55,06 %. Prema podacima, vidljivo je kako se Tvornica šećera Osijek d.o.o. i Viro tvornica šećera d.d. izmjenjuju tijekom godina sa značajnijim povećanjem ukupnih prihoda.

U Tablici 4. prikazana je komparativna horizontalna analiza ukupno ostvarenih rashoda.

Tablica 4. Komparativna horizontalna analiza ukupnih rashoda promatranih poduzeća (tis. kn)

PODUZEĆE	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Sladorana d.o.o.	724.937	-26,96 %	-28,02 %	-59,43 %	-54,94 %
Tvornica Šećera Osijek d.o.o.	512.041	13,87 %	40,41 %	31,24 %	5,96 %
Viro tvornica šećera d.d.	667.806	40,64 %	1,39 %	50,02 %	-5,05 %

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja, Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek i Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

U odnosu na ostala dva poduzeća, jedino Sladorana d.o.o. ima smanjenje ukupnih rashoda tijekom cijelog promatranog razdoblja. Ta smanjenja u odnosu na baznu 2014. godinu u brojevima iznose 26,96 %, 28,02 %, 59,43 % i 54,94 %. Tvornica šećera Osijek d.o.o. svake iduće godine nakon bazne povećava svoje ukupne rashode, te se to povećanje razlikuje samo u postotku povećanja. Viro tvornica šećera d.d. pak ima povećanje ukupnih rashoda u svim promatranim razdobljima osim u 2018. godini kada ima smanjenje od 5,05 %. Povećanje ukupnih rashoda u svim promatranim razdobljima ima Tvornica šećera Osijek d.o.o. koja je najznačajnije povećanje ostvarila 2016. godine od 40,41 % .

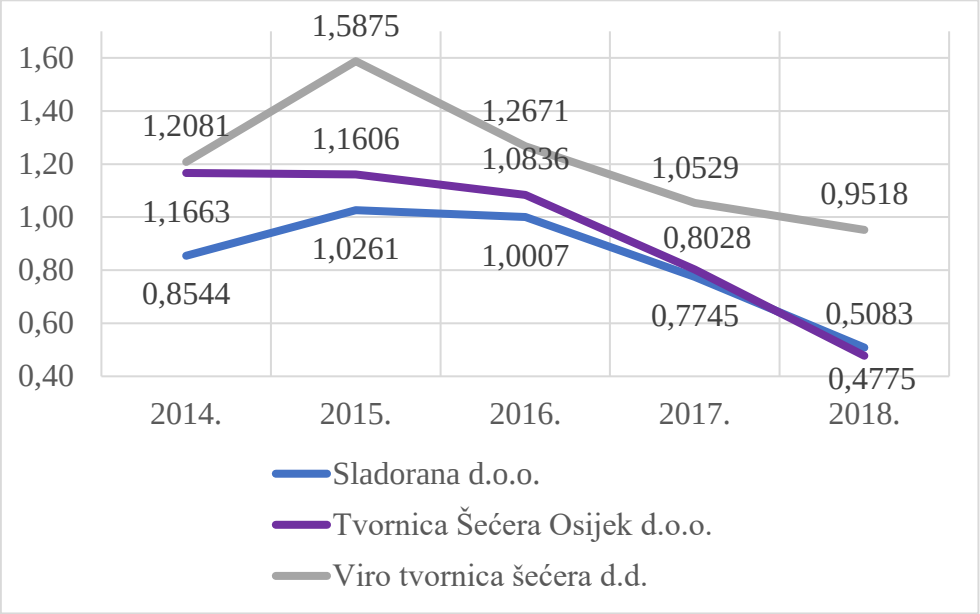
Tablica 5. Financijski rezultat za promatrana poduzeća (tis. kn)

PODUZEĆE	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Sladorana d.o.o.	-167.281	11.763	32.712	-80.881	-76.073
Tvornica Šećera Osijek d.o.o.	-47.222	-40.482	5.132	-114.141	-149.995
Viro tvornica šećera d.d.	-61.526	-6.548	37.232	-103.442	-17.663

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja, Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek i Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

Prema prikazanim podacima (Tablica 5.), vidljivo je kako niti jedna od tvornica šećera ne posluje zadovoljavajuće gledajući izričito stavku ostvarenog financijskog rezultata. Tvornica šećera Osijek d.o.o. i Viro tvornica šećera d.d. jedino su 2016. godine uspjele ostvariti pozitivan financijski rezultat, odnosno dobit, u iznosima od 5.132 tisuća, odnosno 37.232 tisuća kuna. Svoj najveći gubitak Viro tvornica šećera d.d. ima u 2017. godini, kada je taj iznos prešao 100.000 kuna, odnosno iznosio 103.442 tisuća kuna. Tvornica šećera Osijek d.o.o. svoj najveći gubitak ostvarila je 2018. godine kada je gubitak dostigao gotovo 15.000 tisuća kuna. U promatranom razdoblju Sladorana d.o.o. dvije godine zaredom ostvaruje pozitivan financijski rezultat i to 2015. i 2016. godine. Posljednje dvije promatrane godine sve tri tvornice šećera ostvaruju gubitak, te se može pretpostaviti nastavak tog trenda u idućim godinama.

Grafikonom 2. prikazan je i uspoređen koeficijent tekuće likvidnosti za promatrana poduzeća koji u odnos stavlja kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze.

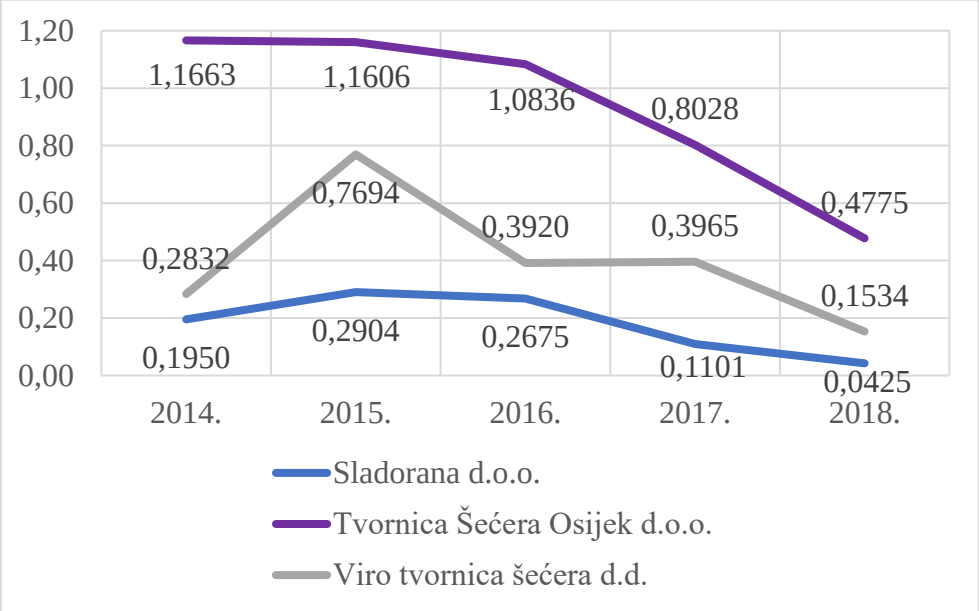
Grafikon 2. Koeficijent tekuće likvidnosti za promatrana poduzeća

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja, Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek i Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

Kako je ranije u radu navedeno, koeficijent tekuće likvidnosti ne bi trebao biti manji od 2. Godine 2015. virovitička šećerana imala je najviši koeficijent tekuće likvidnosti, no i tada je on bio ispod opće prihvaćene granice, te je iznosio 1,5875. Štoviše, promatrani koeficijent se

tijekom razdoblja dodatno smanjuje, te on u 2018. godini iznosi 0,5083 za Sladoranu d.o.o., 0,4775 za Tvornicu šećera Osijek d.o.o. i 0,9518 za Viro tvornicu šećera d.d.. Kontinuirano smanjenje koeficijenta tekuće likvidnosti izravno je povezano s povećanjem kratkoročnih obveza, ali i smanjenjem kratkotrajne imovine promatranih društava. Gledajući koeficijent tekuće likvidnosti tijekom promatranog razdoblja niti jedno poduzeće nema navedeni koeficijent veći od 2. Moguće je uočiti i kako se od 2015. godine tekuća likvidnost kontinuirano smanjuje za sva tri poduzeća. Time se dodatno otežava, već otežana mogućnost podmirivanja kratkoročnih obveza iz kratkotrajne imovine.

Koeficijent ubrzane likvidnosti u odnos stavlja brže unovčivu imovinu, novac i potraživanja s kratkoročnim obvezama. Grafikonom 2. prikazan je međusobni odnos koeficijenta ubrzane likvidnosti za promatrana poduzeća.

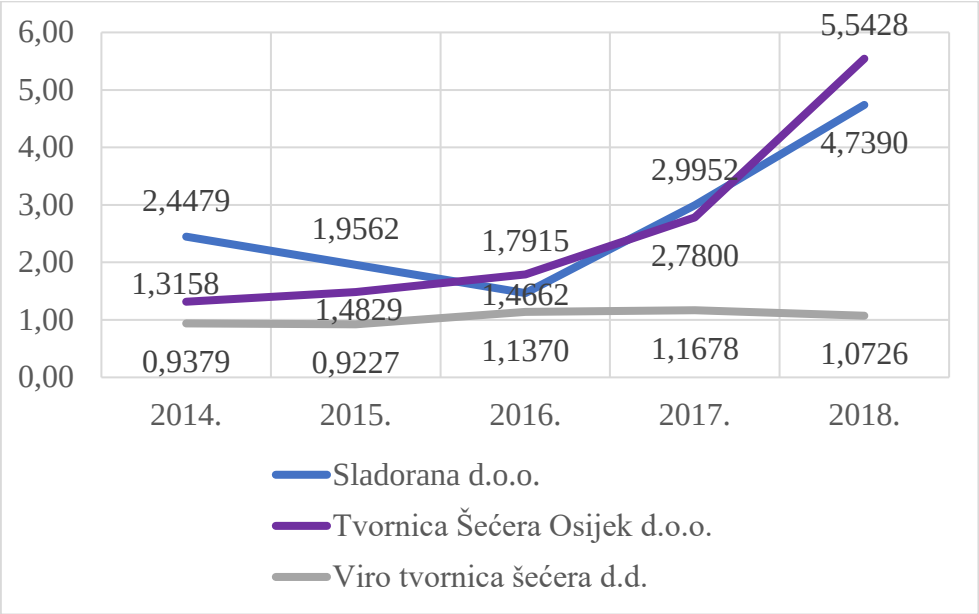
Grafikon 3. Koeficijent ubrzane likvidnosti za promatrana poduzeća

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja, Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek i Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

Općeprihvaćenom vrijednošću koeficijenata ubrzane likvidnosti koji bi trebao biti veći od 1 moguće je zaključiti kako niti jedno od promatranih društava nema zadovoljavajući odnos promatranih stavki. Tako Sladorana d.o.o. i Viro tvornica šećera d.d. u promatranom razdoblju

nisu zabilježile koeficijent ubrzane likvidnosti veći od 1, dok je Tvornica šećera Osijek d.o.o. tu vrijednost premašila 2014., 2015., i 2016. godine. Potrebno je napomenuti kako u tom razdoblju za to poduzeće koeficijent ubrzane likvidnosti ima tendenciju pada. Godine 2018. sva tri poduzeća dostižu svoju najnižu vrijednost koeficijenta ubrzane likvidnosti vidljivu na Grafikonu 2. Tako u 2018. godini svoje kratkoročne obveze županjska, osječka i virovitička tvornica šećera mogu podmiriti brzo unovčivom imovinom 0,0425, 0,4775 i 0,1534 puta. Kao i kod koeficijenta tekuće likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti kod sva tri poduzeća u posljednjim godina ukazuje na nerazmjeran odnos promatranih stavki iz bilance.

Omjer tuđih i vlastitih izvora financiranja, odnosno koeficijent financiranja za tri promatrana poduzeća prikazan je Grafikonom 3.

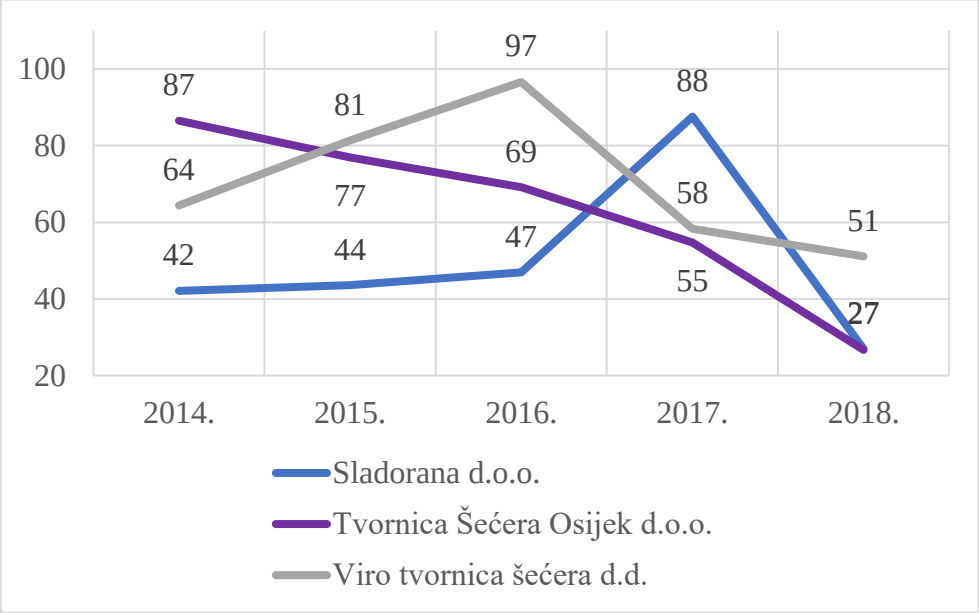
Grafikon 4. Koeficijent financiranja za promatrana poduzeća

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja, Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek i Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

Jedino poduzeće koje održava konstantu omjera tuđih i vlastitih izvora financiranja je Viro tvornica šećera d.d.. Za promatrano razdoblje od 2014. do 2018. godine na jedinicu vlastitog financiranja tuđi izvori financiranja iznosili su 0,94, 0,92, 1,14, 1,17 i 1,07 jedinica. Za razliku od tog poduzeća, druga dva poduzeća su imala značajnije povećanje koeficijenta financiranja. To bi značilo da najveći dio imovine financiraju iz tuđih izvora financiranja. Pa tako navedeni

koeficijent najveću vrijednost ima u 2018. godini gdje za Tvornicu šećera Osijek d.o.o. iznosi 5,5428, a za Sladoranu d.o.o. 4,7390 jedinica. Budući da je poželjno da koeficijent financiranja bude što manji, odnosno da se što manje financira imovina iz tuđih izvora, može se reći kako dva od tri promatrana poduzeća imaju povećan stupanj zaduženosti.

Trajanje naplate potraživanja koje se dobije odnosom koeficijenta obrta potraživanja i broja dana u godini prikazano je Grafikonom 6.

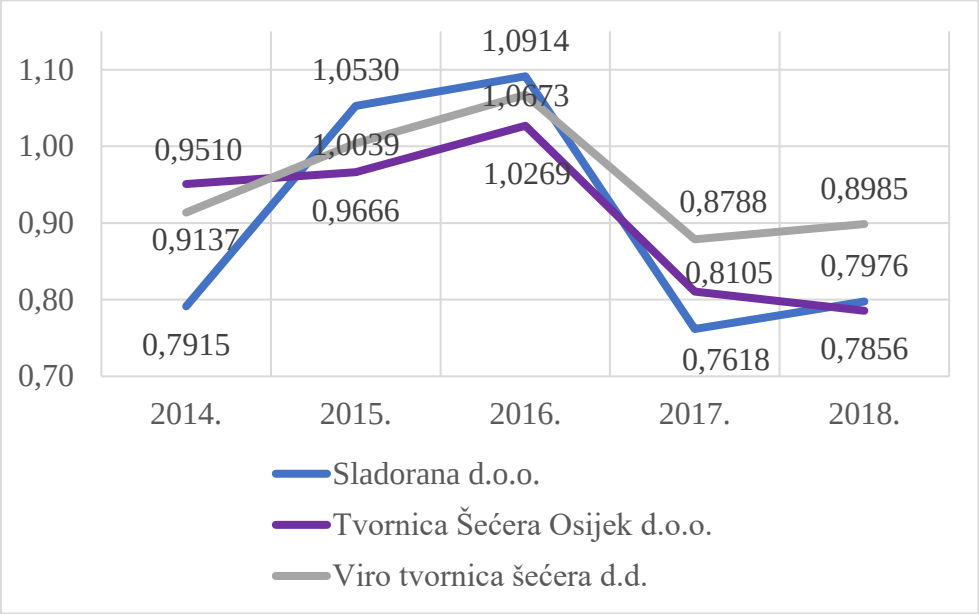

Grafikon 5. Trajanje naplate potraživanja za promatrana poduzeća

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja, Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek i Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

Sladorana d.o.o. imala je najveće trajanje naplate potraživanja u 2017. godini kada je za naplatu potraživanja bilo potrebno 88 dana. Iako i ovaj pokazatelj ovisi o stanju promatranih stavki u bilanci na dan sastavljanja, vidljivo je kako je poduzeće u razdoblju od 2014. do 2016. godine imalo navedeni pokazatelj bez većeg odstupanja od 42, 44 i 47 dana. Tvornica šećera Osijek d.o.o. tijekom cijelog promatranog razdoblja smanjivala je trajanja naplate potraživanja, pa tako to trajanje iznosi 87, 81, 69, 55 i 27 dana. Trajanje naplate potraživanja je za Viro tvornicu šećera d.d. do 2016. godine imalo tendenciju rasta te iznosilo 64, 81 i 97 dana. Nakon 2016. godine vidljivo je smanjenje trajanja naplate potraživanja.

Omjer poslovnih prihoda i poslovnih rashoda prikazan je Grafikonom 5. za promatrana poduzeća.

Grafikon 6. Ekonomičnost poslovanja za promatrana poduzeća

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja, Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek i Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

Autori Žager i dr. (2020:52) navode „da je bolje da koeficijent ekonomičnosti bude što je moguće veći broj, a kao njegova granična vrijednost može se uzeti 1“. Uzme li se u tom slučaju vrijednost 1 kao granična vrijednost, promatrana poduzeća najbolji omjer poslovnih prihoda i poslovnih rashoda imaju u 2016. godini. Tada je Sladorana d.o.o. na jedinicu poslovnih rashoda ostvarivala 1,09 jedinica poslovnih prihoda, dok su Viro tvornica šećera d.d., i Tvornica šećera Osijek d.o.o. imali 1,06 i 1,02 jedinica poslovnih prihoda. Poželjno je da ekonomičnost poslovanja ima rastuću tendenciju, no vidljivo je kako vrijednost u idućim godinama opada, te se u godini 2018. zadržava ispod 1. Gledajući 2018. godinu, to bi značilo da poduzeća ne ostvaruju dovoljno poslovnih prihoda za pokriće poslovnih rashoda.

Sva tri promatrana poduzeća bave se proizvodnjom bijelog šećera, melase i prešanog rezanca. Tablicom 6. prikazana je ukupna proizvodnja (vlastita prerada i uslužna prerada) bijelog šećera za razdoblje od 2014. do 2018. godine.

Tablica 6. Ukupna proizvodnja bijelog šećera za promatrana poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine (t)

PODUZEĆE	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Sladorana d.o.o.	111.768	63.302	191.504	163.492	32.749
Tvornica Šećera Osijek d.o.o.	161.086	142.159	170.133	154.821	58.619
Viro tvornica šećera d.d.	33.024	61.501	50.058	68.977	34.145

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o., Županja, Tvornice šećera Osijek d.o.o., Osijek i Viro tvornice šećera d.d., Virovitica

Prema podacima o ukupnoj proizvodnji bijelog šećera, godina 2016. ponovno se pokazuje kao jedna od uspješnijih godina za poslovanje tvornica šećera u RH. Čak dva od tri promatrana poduzeća u navedenoj godini su ostvarila najveću proizvodnju bijelog šećera u promatranom razdoblju. To su Sladorana d.o.o. sa 191.504 tona, te Tvornica šećera Osijek d.o.o. sa 170.133 tona. No, 2018. godina se prema podacima o proizvodnji bijelog šećera u hrvatskim šećeranama pokazuje kao krizna. 2018. godine sve tri šećerane proizvode manje od pola ukupne količine proizvedenog bijelog šećera godinu ranije. Pa tako ukupna količina proizvedenog bijelog šećera u Sladorani d.o.o. iznosi 32.749 tona, u Tvornici šećera Osijek d.o.o. 58.619 tona i 34.145 tona u Viro tvornici šećera d.d.. Budući da su sve tri hrvatske tvornice šećera ostvarile značajno smanjenje ostvarene proizvodnje svog glavnog proizvoda poslovanja, moguće je primijetiti kako je poslovanje cijele industrije proizvodnje šećera došlo u pitanje.

Nakon što je zabilježeno znatno lošije poslovanje svih triju tvornica šećera u RH u prosincu 2018. godine odlučeno je kako će tri hrvatske šećerane udružiti svoje proizvodne kapacitete, znanje i poslovno iskustvo te zajednički osnovati novo trgovačko društvo koje će obavljati djelatnosti proizvodnje i prodaje šećera na tržištu pod nazivom „Hrvatska industrija šećera“ (Godišnji izvještaj o poslovanju za 2018. godinu, Viro tvornica šećera d.d., 2019:22).

Nadalje, objedinjavanjem tri tvornice šećera u novo društvo osnovni cilj ističe se u „stvaranju većeg i efikasnijeg poslovnog sustava koji u uvjetima rastuće liberalizacije i pojačane

konkurencije na europskom tržištu nakon ukidanja sustava proizvodnih ograničenja, može na ekonomski održiv način konkurirati regionalnim i drugim europskim i globalnim sudionicima na tržištu šećera na kojem djeluje i hrvatska industrija šećera“ (Godišnji izvještaj o poslovanju za 2018. godinu, Viro tvornica šećera d.d., 2019:22).

No, i nakon objedinjavanja triju šećerana u jedno društvo, što je trebalo spriječiti propast industrije šećera, došlo je do prestanka rada dviju šećerana. Tako je prvo došlo do zaustavljanja proizvodnih pogona u virovitičkoj šećerani, da bi nakon toga svoj proizvodni pogon zaustavila i osječka tvornica šećera. Tematika propasti još jedne industrije u Republici Hrvatskoj bila je tema i Odbora za poljoprivredu održanog u veljači 2021. godine. U priopćenju Hrvatskog sabora (2021) navodi se kako su sudionici Odbora istaknuli kako postoji trend poremećaja na globalnom tržištu šećera, da treba neophodno osigurati 10 000 hektara pod šećernom repom kako bi se održala isplativa proizvodnja samo jedne šećerane te da je potrebno nastaviti sa potporom proizvođačima šećerne repe i šećera.

7. Zaključak

Nakon provedene analize financijskih izvještaja moguće je zaključiti kako se brojne uporabljive informacije relevantne za informiranje mogu dobiti upravo iz tih postupaka. Zahvaljujući zakonima koji uređuju realno i objektivno prikazivanje podataka u financijskih izvještajima moguće je uspoređivati poslovanje većeg broja društava. Time se može steći bolji kontekst poslovanja nekog poduzeća u odnosu na poduzeća koje se bave istom ili sličnom djelatnošću. Provedbom analize financijskih izvještaja lako je dobiti brojne informacije kojima se može utjecati na poslovanje, ali i steći uvid u poslovanje nekog poduzeća.

U razdoblju od 2014. do 2018. godine analizom poslovanja tvornica šećera 2016. godina je utvrđena kao godina kada su tri promatrana poduzeća imala najbolje poslovanje u pogledu financijskog rezultata i ostvarene ukupne količine proizvodnje bijelog šećera. Godine 2016. sva tri poduzeća ostvarila su dobit; Sladorana d.o.o. u iznosu od 32.717 tisuća kuna, Tvornica šećera Osijek d.o.o. od 5.132 tisuća kuna i Viro tvornica šećera d.d. od 37.232 tisuća kuna. U nastavku promatranog razdoblja, poduzeća ostvaruju negativan financijski rezultat. Najveća ukupna količina proizvedenog bijelog šećera koja je u promatranom razdoblju ostvarena u 2016. godini iznosila je za Sladoranu d.o.o. 191.504 tona, Tvornicu šećera Osijek d.o.o. 170.133 tona, dok je Viro tvornica šećera d.d. najveću količinu šećera proizvela tek godinu kasnije.

2018. godina iskazuje se kao godina kada promatrana poduzeća postižu izrazito loše rezultate u provedenoj analizi financijskih izvještaja. Sva tri poduzeća karakterizira izrazito niska razina likvidnosti. Tako niti jedna od analiziranih vrsta likvidnosti u 2018., kao i u ranijim godinama nije u skladu s postavljenim referentnim vrijednostima. Povećanje financiranja ukupne imovine iz tuđih izvora očituje se iz analiziranih pokazatelja zaduženosti kod sva tri poduzeća. Uz rekordno nisku ukupnu proizvodnju šećera u hrvatskim šećeranama; 32.749 tona u Sladorani d.o.o., 56.619 tona u Tvornici šećera Osijek d.o.o. i 34.145 tona u Viro tvornici šećera d.d., 2018. godina zabilježena je kao godina niske razina proizvedene količine šećerne repe na hrvatskim poljima koja je iznosila 722 tisuća tona.

Osnivanje novog poduzeća pod nazivom Hrvatska industrija šećera d.d. može se ocijeniti kao opravdana, ali zakašnjela odluka, budući da su brojni pokazatelji već ranije ukazivali na neisplativost poslovanja. Novim poduzećem, u RH ostaje proizvodnja šećera još jedino u županjskoj tvornici. No, potrebno je naglasiti kako je za održivo poslovanje svake tvornice šećera nužna dostatna dostupnost sirovine, odnosno šećerne repe. U tom pogledu, nužno je nastaviti poticati s državne razine na proizvodnju te sirovine na poljima RH.

Moguće je zaključiti kako tijekom razdoblja od 2014. do 2018. godine, a na temelju analize financijskih izvještaja i ostalih čimbenika poslovanja promatranih društava, ne postoji tendencija uspješnijeg i efikasnijeg poslovanja. Također, postoji upitnost postojanja tri tvornice šećera na području RH. Prije svega zbog količine proizvedenog bijelog šećera kojim poduzeća ne mogu podmiriti ostvarene troškove za njegovu proizvodnju, ali i proizvedene količine šećerne repe koja tijekom promatranog razdoblja postaje nedostatna za potrebe sve tri šećerane. Manjak sirovine, neefikasno poslovanje i povećanje konkurentnosti na europskom tržištu samo su neki od razloga postizanja izrazito niskih rezultata u poslovanju. No, i dalje postoji velika mogućnost za opstanak industrije šećera u RH spajanjem tri šećerane u novo poduzeće gdje bi se udruženim proizvodnim kapacitetima, znanjem i poslovnim iskustvom uspješno odgovorilo na sve izazovnije poslovanje u industrijskoj grani proizvodnje šećera.

Literatura

1. Belak, V., Aljinović Barać, Ž. (2008). *Tajne tržišta kapitala*. Zagreb: Belak excellences d.o.o.
2. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske (2016). *Biljna proizvodnja u 2015.* Dostupno na: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2016/01-01-14_01_2016.htm [pristupljeno: 28. svibnja 2021].
3. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske (2018). *Biljna proizvodnja u 2017.* Dostupno na: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2018/01-01-14_01_2018.htm [pristupljeno: 28. svibnja 2021].
4. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske (2020). *Površina i proizvodnja žitarica i ostalih usjeva u 2019, Privremeni podaci.* Dostupno na: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/01-01-18_01_2019.htm [pristupljeno: 28. svibnja 2021].
5. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske (2021). *Površina i proizvodnja žitarica i ostalih usjeva u 2020, Privremeni podaci.* Dostupno na: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2020/01-01-18_01_2020.htm [pristupljeno: 28. svibnja 2021].
6. Europsko udruženje proizvođača šećera (2018). *Šećer*. Dostupno na: https://cefs.org/sugar/#sugar [pristupljeno: 14. lipnja 2021].
7. Financijska agencija (2015). *Godišnje izvješće o stanju društva za poslovnu 2014. godinu, Sladorana Županja*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 29. travnja 2021].
8. Financijska agencija (2015). *Tvornica šećera Osijek d.o.o., Osijek, Financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2014. godine zajedno s Izvještajem neovisnog revizora*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 29. travnja 2021].
9. Financijska agencija (2015). *Viro tvornica šećera d.d., Nekonsolidirani financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2014. godine zajedno s Izvještajem neovisnog revizora*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 16. travnja 2021].
10. Financijska agencija (2016). *Sladorana d.o.o., Županja, Nekonsolidirani financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2015. godine zajedno s Izvještajem neovisnog*

revizora. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 29. travnja 2021].

11. Financijska agencija (2016). *Tvornica šećera Osijek d.o.o., Osijek, Financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2015. godine zajedno s Izvještajem neovisnog revizora*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 29. travnja 2021].
12. Financijska agencija (2016). *Viro tvornica šećera d.d., Nekonsolidirani financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2015. godine zajedno s Izvještajem neovisnog revizora*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 16. travnja 2021].
13. Financijska agencija (2017). *Sladorana d.o.o., Županja, Nekonsolidirani financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine zajedno s Izvještajem neovisnog revizora*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 29. travnja 2021].
14. Financijska agencija (2017). *Tvornica šećera Osijek d.o.o., Osijek, Godišnje izvješće Uprave o poslovanju i stanju društva i financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine zajedno s Izvješćem neovisnog revizora*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 29. travnja 2021].
15. Financijska agencija (2017). *Viro tvornica šećera d.d., Nekonsolidirani financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine zajedno s Izvještajem neovisnog revizora*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 16. travnja 2021].
16. Financijska agencija (2018). *Sladorana d.o.o., Županja, Nekonsolidirani financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine zajedno s Izvještajem neovisnog revizora*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 29. travnja 2021].
17. Financijska agencija (2018). *Tvornica šećera Osijek d.o.o., Osijek, Godišnje izvješće Uprave o poslovanju i stanju društva i financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine zajedno s Izvješćem neovisnog revizora*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 29. travnja 2021].
18. Financijska agencija (2018). *Viro tvornica šećera d.d., Nekonsolidirani financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine zajedno s Izvještajem neovisnog revizora*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 16. travnja 2021].

19. Financijska agencija (2019). *Sladorana d.o.o., Županja, Nekonsolidirani financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine zajedno s Izvještajem neovisnog revizora*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 29. travnja 2021].
20. Financijska agencija (2019). *Tvornica šećera Osijek d.o.o., Osijek, Godišnje izvješće Društva za 2018. godinu zajedno s Izvješćem neovisnog revizora*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 29. travnja 2021].
21. Financijska agencija (2019). *Viro tvornica šećera d.d., Godišnje izvješće za 2018. godinu, zajedno s Izvješćem neovisnog revizora*. Dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do [pristupljeno: 16. travnja 2021].
22. Hrvatska industrija šećera (2021). *Povijest*. Dostupno na: http://secerana.eu/povijest/ [pristupljeno: 14. lipnja 2021].
23. Hrvatski sabor (2021). *Zastupnici dali podršku opstanku sektora šećera u Hrvatskoj*. Dostupno na: https://www.sabor.hr/hr/press/priopcenja/zastupnici-dali-podrsku-opstanku-sektora-secera-u-hrvatskoj [pristupljeno: 10. kolovoz 2021].
24. Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske (2019). *Program potpore za proizvođače šećerne repe za razdoblje od 2019. do 2021. godine*. Dostupno na: https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/poljoprivredna_politika/drzavne_potpore/Program_potpore_secerna_repa_2019_2021.doc [pristupljeno: 13. travnja 2021].
25. Narodne novine (2015). *Zakon o računovodstvu*. Zagreb: Narodne novine., br. 78/2015. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html [pristupljeno: 10. lipnja 2021].
26. Službeni list Europske unije (2017). *Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora „Industrijske promjene u europskoj industriji šećera iz šećerne repe“, (samoinicijativno mišljenje)*. Dostupno na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017IE0807&from=FR [pristupljeno: 28. svibnja 2021].
27. Smith, J. L., Keith, R. M., Stephens, W. L. (1988). *Financial Accounting*. New York: McGraw-Hill Book Comapny.
28. Van Horne, J. C., Wachowicz Jr., J. M. (2014). *Osnove financijskog menadžmenta*. Zagreb: Mate.
29. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2020). *Analiza financijskih izvještaja, načela – postupci – slučajevi, četvrto izdanje*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.

Popis slika

Slika 1. Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja 8
Slika 2. Bilančna ravnoteža 9
Slika 3. Vrste prihoda 12
Slika 4. Vrste rashoda 13
Slika 5. Temeljne skupine pokazatelja analize financijskih izvještaja 16

Popis tablica

Tablica 1. Prinos i površina pod šećernom repom u RH 4
Tablica 2. Broj zaposlenih u promatranim poduzećima 23
Tablica 3. Komparativna horizontalna analiza ukupnih prihoda promatranih poduzeća (tis. kn) 24
Tablica 4. Komparativna horizontalna analiza ukupnih rashoda promatranih poduzeća (tis. kn) 25
Tablica 5. Financijski rezultat za promatrana poduzeća (tis. kn) 25
Tablica 6. Ukupna proizvodnja bijelog šećera za promatrana poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine (t) 31

Popis grafikona

Grafikon 1. Proizvodnja šećerne repe u RH 4
Grafikon 2. Koeficijent tekuće likvidnosti za promatrana poduzeća 26
Grafikon 3. Koeficijent ubrzane likvidnosti za promatrana poduzeća 27
Grafikon 4. Koeficijent financiranja za promatrana poduzeća 28
Grafikon 5. Trajanje naplate potraživanja za promatrana poduzeća 29
Grafikon 6. Ekonomičnost poslovanja za promatrana poduzeća 30

Prilozi

Prilog A1. Bilanca na dan 31.12. za razdoblje 2014. - 2018., Sladorana d.o.o. Županja

BILANCA NA DAN 31.12., SLADORANA D.O.O. ŽUPANJA

POZICIJA	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
DUGOTRAJNA IMOVINA	**387.662**	**367.471**	**373.914**	**377.090**	**373.922**
Nekretnine, postrojenja i oprema	313.701	290.776	294.369	298.913	296.665
Nematerijalna imovina	948	758	592	360	144
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	1.622	1.321	838	835	829
Udjeli u ovisnim društvima	71.315	71.315	74.586	74.586	74.586
Ostala potraživanja	76	3.301	3.529	2.396	1.698
KRATKOTRAJNA IMOVINA	**361.184**	**302.045**	**267.820**	**356.324**	**220.842**
Zalihe	278.734	216.563	196.232	305.662	202.391
Potraživanja od kupaca	28.720	40.996	53.951	23.687	10.814
Potraživanja od države i drugih institucija	34.737	18.426	15.356	23.866	6.002
Kratkotrajna financijska imovina	2.204	1.484	1.368	1.100	1.184
Ostala potraživanja	9	59	442	556	400
Novac i novčani ekvivalenti	16.780	24.517	471	1.453	51
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	**5.517**	**5.265**	**4.935**	**588**	**1.324**
UKUPNA AKTIVA	**754.363**	**674.781**	**646.669**	**734.002**	**596.088**
KAPITAL I REZERVE	**217.573**	**228.075**	**260.787**	**179.906**	**101.346**
Temeljni kapital	345.570	345.570	345.570	345.570	345.570
(Preneseni gubitak)/ Zadržana dobit	8.986	-130.436	-117.495	-84.783	-168.151
Dobit/ (gubitak) tekuće godine	-167.281	11.763	32.712	-80.881	-76.073
Rezerve	30.298	1.178	0	0	0
DUGOROČNE OBVEZE	**109.844**	**151.812**	**114.744**	**78.788**	**45.797**
Obveze po kreditima i financijskim najmovima	75.296	151.659	114.668	78.788	43.073
Ostale dugoročne obveze	229	153	76	0	2.724
Rezerviranja	34.319	0	0	0	0
KRATKOROČNE OBVEZE	**422.745**	**294.354**	**267.625**	**460.063**	**434.483**
Obveze po kreditima i financijskim najmovima	178.417	123.363	116.588	268.746	332.696
Obveze prema dobavljačima	151.498	103.828	105.534	184.162	84.799
Obveze za predujmove	17.859	38.201	258	748	5.212
Ostale kratkoročne obveze	74.971	28.962	45.245	6.407	11.776
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	**4.101**	**540**	**3.513**	**15.245**	**14.462**
UKUPNO PASIVA	**754.263**	**674.781**	**646.669**	**734.002**	**596.088**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja

Prilog A2. Horizontalna analiza bilance na dan 31.12. za razdoblje 2014. - 2018., Sladorana d.o.o. Županja

HORIZONTALNA ANALIZA BILANCE NA DAN 31.12. SLADORANA D.O.O. ŽUPANJA					
POZICIJA	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
DUGOTRAJNA IMOVINA	**387.662**	**-5,21**	**-3,55**	**-2,73**	**-3,54**
Nekretnine, postrojenja i oprema	313.701	-7,31	-6,16	-4,71	-5,43
Nematerijalna imovina	948	-20,04	-37,55	-62,03	-84,81
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	1.622	-18,56	-48,34	-48,52	-48,89
Udjeli u ovisnim društvima	71.315	0,00	4,59	4,59	4,59
Ostala potraživanja	76	4243,42	4543,42	3052,63	2134,21
KRATKOTRAJNA IMOVINA	**361.184**	**-16,37**	**-25,85**	**-1,35**	**-38,86**
Zalihe	278.734	-22,30	-29,60	9,66	-27,39
Potraživanja od kupaca	28.720	42,74	87,85	-17,52	-62,35
Potraživanja od države i drugih institucija	34.737	-46,96	-55,79	-31,30	-82,72
Kratkotrajna financijska imovina	2.204	-32,67	-37,93	-50,09	-46,28
Ostala potraživanja	9	555,56	4811,11	6077,78	4344,44
Novac i novčani ekvivalenti	16.780	46,11	-97,19	-91,34	-99,70
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	**5.517**	**-4,57**	**-10,55**	**-89,34**	**-76,00**
UKUPNA AKTIVA	**754.363**	**-10,55**	**-14,28**	**-2,70**	**-20,98**
KAPITAL I REZERVE	**217.573**	**4,83**	**19,86**	**-17,31**	**-53,42**
Temeljni kapital	345.570	0,00	0,00	0,00	0,00
(Preneseni gubitak)/ Zadržana dobit	8.986	-1551,55	-1407,53	-1043,50	-1971,26
Dobit/ (gubitak) tekuće godine	-167.281	-107,03	-119,56	-51,65	-54,52
Rezerve	30.298	-96,11	-100,00	-100,00	-100,00
DUGOROČNE OBVEZE	**109.844**	**38,21**	**4,46**	**-28,27**	**-58,31**
Obveze po kreditima i financijskim najmovima	75.296	101,42	52,29	4,64	-42,80
Ostale dugoročne obveze	229	-33,19	-66,81	-100,00	1089,52
Rezerviranja	34.319	-100,00	-100,00	-100,00	-100,00
KRATKOROČNE OBVEZE	**422.745**	**-30,37**	**-36,69**	**8,83**	**2,78**
Obveze po kreditima i financijskim najmovima	178.417	-30,86	-34,65	50,63	86,47
Obveze prema dobavljačima	151.498	-31,47	-30,34	21,56	-44,03
Obveze za predujmove	17.859	113,90	-98,56	-95,81	-70,82
Ostale kratkoročne obveze	74.971	-61,37	-39,65	-91,45	-84,29
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	**4.101**	**-86,83**	**-14,34**	**271,74**	**252,65**
UKUPNO PASIVA	**754.263**	**-10,54**	**-14,26**	**-2,69**	**-20,97**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja

Prilog A3. Vertikalna analiza bilance na dan 31.12. za razdoblje 2014. - 2018., Sladorana d.o.o. Županja

VERTIKALANA ANALIZA BILANCE NA DAN 31.12., SLADORANA D.O.O. ŽUPANJA					
POZICIJA	**2014. (%)**	**2015. (%)**	**2016. (%)**	**2017. (%)**	**2018. (%)**
DUGOTRAJNA IMOVINA	**51,39**	**54,46**	**57,82**	**51,37**	**62,73**
Nekretnine, postrojenja i oprema	41,58	43,09	45,52	40,72	49,77
Nematerijalna imovina	0,13	0,11	0,09	0,05	0,02
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	0,22	0,20	0,13	0,11	0,14
Udjeli u ovisnim društvima	9,45	10,57	11,53	10,16	12,51
Ostala potraživanja	0,01	0,49	0,55	0,33	0,28
KRATKOTRAJNA IMOVINA	**47,88**	**44,76**	**41,42**	**48,55**	**37,05**
Zalihe	36,95	32,09	30,35	41,64	33,95
Potraživanja od kupaca	3,81	6,08	8,34	3,23	1,81
Potraživanja od države i drugih institucija	4,60	2,73	2,37	3,25	1,01
Kratkotrajna financijska imovina	0,29	0,22	0,21	0,15	0,20
Ostala potraživanja	0,00	0,01	0,07	0,08	0,07
Novac i novčani ekvivalenti	2,22	3,63	0,07	0,20	0,01
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	**0,73**	**0,78**	**0,76**	**0,08**	**0,22**
UKUPNA AKTIVA	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**
KAPITAL I REZERVE	**28,85**	**33,80**	**40,33**	**24,51**	**17,00**
Temeljni kapital	45,82	51,21	53,44	47,08	57,97
(Preneseni gubitak)/ Zadržana dobit	1,19	-19,33	-18,17	-11,55	-28,21
Dobit/ (gubitak) tekuće godine	-22,18	1,74	5,06	-11,02	-12,76
Rezerve	4,02	0,17	0,00	0,00	0,00
DUGOROČNE OBVEZE	**14,56**	**22,50**	**17,74**	**10,73**	**7,68**
Obveze po kreditima i financijskim najmovima	9,98	22,48	17,73	10,73	7,23
Ostale dugoročne obveze	0,03	0,02	0,01	0,00	0,46
Rezerviranja	4,55	0,00	0,00	0,00	0,00
KRATKOROČNE OBVEZE	**56,05**	**43,62**	**41,39**	**62,68**	**72,89**
Obveze po kreditima i financijskim najmovima	23,65	18,28	18,03	36,61	55,81
Obveze prema dobavljačima	20,09	15,39	16,32	25,09	14,23
Obveze za predujmove	2,37	5,66	0,04	0,10	0,87
Ostale kratkoročne obveze	9,94	4,29	7,00	0,87	1,98
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	**0,54**	**0,08**	**0,54**	**2,08**	**2,43**
UKUPNO PASIVA	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja

Prilog A4. Bilanca na dan 31.12. za razdoblje 2014. - 2018., Tvornica šećera Osijek d.o.o. Osijek

BILANCA NA DAN 31.12., TVORNICA ŠEĆRA OSIJEK D.O.O. OSIJEK

POZICIJA	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
DUGOTRAJNA IMOVINA	**458.479**	**435.847**	**482.910**	**499.035**	**463.102**
Nematerijalna imovina	7.111	6.631	6.105	10.941	9.690
Nekretnine, postrojenja i oprema	451.280	427.463	474.629	461.415	441.336
Dugotrajna financijska imovina/ ostala imovina	88	1.753	2.176	26.679	12.076
KRATKOTRAJNA IMOVINA	**467.945**	**463.253**	**549.350**	**479.079**	**241.640**
Zalihe	304.183	333.037	347.282	387.400	209.713
Potraživanja od kupaca	57.448	69.595	97.334	27.856	14.601
Ostala potraživanja	47.825	41.834	37.344	46.323	14.164
Dani zajmovi, depoziti i mjenice	48.632	14.808	32.770	3.550	681
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	204	195	229	154	137
Novac i novčani ekvivalenti	9.653	3.784	34.391	13.796	2.344
UKUPNA AKTIVA	**926.424**	**899.100**	**1.032.260**	**978.114**	**704.742**
KAPITAL I REZERVE	**400.038**	**362.114**	**369.790**	**258.762**	**107.712**
Temeljeni kapital	260.817	260.817	260.817	260.817	260.817
Revalorizacijske rezerve	138.767	128.533	118.358	108.817	108.070
(Preneseni gubitak)/ Zadržana dobit	454	-27.236	-9.385	-110.872	-261.175
DUGOROČNE OBVEZE	**125.161**	**137.844**	**155.505**	**122.578**	**90.971**
Odgođena porezna imovina	10.438	8.483	8.345	5.233	5.069
Rezerviranja	1.710	1.715	1.745	1.668	8.132
Obveze po primljenim kreditima	113.013	127.646	145.415	115.677	77.770
KRATKOROČNE OBVEZE	**401.225**	**399.142**	**506.965**	**596.774**	**506.059**
Rezerviranja	2.147	660	575	1.300	4.244
Obveze po primljenim kreditima	175.547	114.205	126.727	221.123	339.729
Obveze za predujmove	419	158	2.633	2.303	7.896
Obveze prema dobavljačima	197.273	263.763	356.905	357.353	150.474
Obveze prema zaposlenima	1.703	1.716	1.838	2.042	1.760
Obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe	4.488	999	1.073	1.211	1.026
Ostale obveze	19.648	17.641	17.214	11.442	930
UKUPNO PASIVA	**926.424**	**899.100**	**1.032.260**	**978.114**	**704.742**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek

Prilog A5. Horizontalna analiza bilance na dan 31.12. za razdoblje 2014. - 2018. Tvornica šećera Osijek d.o.o. Osijek

HORIZONTALNA ANALIZA BILANCE NA DAN 31.12. TVORNICA ŠEĆRA OSIJEK D.O.O. OSIJEK					
POZICIJA	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
DUGOTRAJNA IMOVINA	**458.479**	**-4,94**	**5,33**	**8,85**	**1,01**
Nematerijalna imovina	7.111	-6,75	-14,15	53,86	36,27
Nekretnine, postrojenja i oprema	451.280	-5,28	5,17	2,25	-2,20
Dugotrajna financijska imovina/ ostala imovina	88	1892,05	2372,73	30217,05	13622,73
KRATKOTRAJNA IMOVINA	**467.945**	**-1,00**	**17,40**	**2,38**	**-48,36**
Zalihe	304.183	9,49	14,17	27,36	-31,06
Potraživanja od kupaca	57.448	21,14	69,43	-51,51	-74,58
Ostala potraživanja	47.825	-12,53	-21,92	-3,14	-70,38
Dani zajmovi, depoziti i mjenice	48.632	-69,55	-32,62	-92,70	-98,60
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	204	-4,41	12,25	-24,51	-32,84
Novac i novčani ekvivalenti	9.653	-60,80	256,27	42,92	-75,72
UKUPNA AKTIVA	**926.424**	**-2,95**	**11,42**	**5,58**	**-23,93**
KAPITAL I REZERVE	**400.038**	**-9,48**	**-7,56**	**-35,32**	**-73,07**
Temeljeni kapital	260.817	0,00	0,00	0,00	0,00
Revalorizacijske rezerve	138.767	-7,37	-14,71	-21,58	-22,12
(Preneseni gubitak)/ Zadržana dobit	454	-6099,12	-2167,18	-24521,15	-57627,53
DUGOROČNE OBVEZE	**125.161**	**10,13**	**24,24**	**-2,06**	**-27,32**
Odgođena porezna imovina	10.438	-18,73	-20,05	-49,87	-51,44
Rezerviranja	1.710	0,29	2,05	-2,46	375,56
Obveze po primljenim kreditima	113.013	12,95	28,67	2,36	-31,18
KRATKOROČNE OBVEZE	**401.225**	**-0,52**	**26,35**	**48,74**	**26,13**
Rezerviranja	2.147	-69,26	-73,22	-39,45	97,67
Obveze po primljenim kreditima	175.547	-34,94	-27,81	25,96	93,53
Obveze za predujmove	419	-62,29	528,40	449,64	1784,49
Obveze prema dobavljačima	197.273	33,70	80,92	81,15	-23,72
Obveze prema zaposlenima	1.703	0,76	7,93	19,91	3,35
Obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe	4.488	-77,74	-76,09	-73,02	-77,14
Ostale obveze	19.648	-10,21	-12,39	-41,77	-95,27
UKUPNO PASIVA	**926.424**	**-2,95**	**11,42**	**5,58**	**-23,93**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek

Prilog A6. Vertikalna analiza bilance na dan 31.12. za razdoblje 2014. - 2018., Tvornica šećera Osijek d.o.o. Osijek

VERTIKALNA ANALIZA BILANCE NA DAN 31.12. TVORNICA ŠEĆRA OSIJEK D.O.O. OSIJEK					
POZICIJA	**2014. (%)**	**2015. (%)**	**2016. (%)**	**2017. (%)**	**2018. (%)**
DUGOTRAJNA IMOVINA	**49,49**	**48,48**	**46,78**	**51,02**	**65,71**
Nematerijalna imovina	0,77	0,74	0,59	1,12	1,37
Nekretnine, postrojenja i oprema	48,71	47,54	45,98	47,17	62,62
Dugotrajna financijska imovina/ ostala imovina	0,01	0,19	0,21	2,73	1,71
KRATKOTRAJNA IMOVINA	**50,51**	**51,52**	**53,22**	**48,98**	**34,29**
Zalihe	32,83	37,04	33,64	39,61	29,76
Potraživanja od kupaca	6,20	7,74	9,43	2,85	2,07
Ostala potraživanja	5,16	4,65	3,62	4,74	2,01
Dani zajmovi, depoziti i mjenice	5,25	1,65	3,17	0,36	0,10
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Novac i novčani ekvivalenti	1,04	0,42	3,33	1,41	0,33
UKUPNA AKTIVA	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**
KAPITAL I REZERVE	**43,18**	**40,28**	**35,82**	**26,46**	**15,28**
Temeljeni kapital	28,15	29,01	25,27	26,67	37,01
Revalorizacijske rezerve	14,98	14,30	11,47	11,13	15,33
(Preneseni gubitak)/ Zadržana dobit	0,05	-3,03	-0,91	-11,34	-37,06
DUGOROČNE OBVEZE	**13,51**	**15,33**	**15,06**	**12,53**	**12,91**
Odgođena porezna imovina	1,13	0,94	0,81	0,54	0,72
Rezerviranja	0,18	0,19	0,17	0,17	1,15
Obveze po primljenim kreditima	12,20	14,20	14,09	11,83	11,04
KRATKOROČNE OBVEZE	**43,31**	**44,39**	**49,11**	**61,01**	**71,81**
Rezerviranja	0,23	0,07	0,06	0,13	0,60
Obveze po primljenim kreditima	18,95	12,70	12,28	22,61	48,21
Obveze za predujmove	0,05	0,02	0,26	0,24	1,12
Obveze prema dobavljačima	21,29	29,34	34,58	36,53	21,35
Obveze prema zaposlenima	0,18	0,19	0,18	0,21	0,25
Obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe	0,48	0,11	0,10	0,12	0,15
Ostale obveze	2,12	1,96	1,67	1,17	0,13
UKUPNO PASIVA	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek

Prilog A7. Bilanca na dan 31.12. za razdoblje 2014. - 2018., Viro tvornica šećera d.d. Virovitica

BILANCA NA DAN 31.12., VIRO TVORINCA ŠEĆERA D.D. VIROVITICA

POZICIJA	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
DUGOTRAJNA IMOVINA	**722.754**	**765.801**	**749.274**	**692.483**	**649.439**
Nematerijalna imovina	108	86	137	516	2.266
Nekretnine, postrojenja i oprema	186.018	168.306	179.990	156.524	135.425
Udjeli u ovisnim društvima	418.550	418.550	418.550	418.933	423.507
Dugotrajna financijska imovina	118.078	178.859	150.597	116.510	88.241
KRATKOTRAJNA IMOVINA	**504.045**	**435.839**	**668.453**	**525.590**	**459.850**
Zalihe	328.406	179.522	434.942	168.479	132.389
Potraživanja od kupaca i povezanih društava	62.181	193.367	134.873	125.440	63.860
Potraživanja od države	40.732	10.744	49.421	9.665	7.670
Kratkotrajna financijska imovina	57.483	45.095	26.688	159.166	253.366
Ostala potraživanja	143	109	118	157	2.348
Novac i novčani ekvivalenti	15.100	7.002	22.411	62.683	217
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	**7.526**	**7.762**	**5.502**	**1.504**	**761**
UKUPNA AKTIVA	**1.234.325**	**1.209.402**	**1.423.229**	**1.219.577**	**1.110.050**
KAPITAL I REZERVE	**635.216**	**628.668**	**665.900**	**562.458**	**530.936**
Temeljni kapital	249.600	249.600	249.600	249.600	249.600
Zadržana dobi	318.901	312.353	349.585	246.143	219.256
Kapitalne pričuve	10.368	10.368	10.368	10.368	10.368
Pričuve iz dobiti	56.347	56.347	56.347	56.347	51.712
REZERVIRANJA	**0**	**0**	**0**	**0**	**8.835**
DUGOROČNE OBVEZE	**178.559**	**305.500**	**229.589**	**157.644**	**86.355**
Obveze po kreditima i financijski najmovi	178.559	305.500	229.589	157.644	86.355
KRATKOROČNE OBVEZE	**417.237**	**274.543**	**527.558**	**499.168**	**483.133**
Obveze prema povezanim poduzetnicima	254	2.393	30.738	5.174	43
Obveze po kreditima i financijski najmovi	137.216	74.595	108.618	272.345	287.534
Obveze za predujmove	2.514	3.275	1.303	13.554	25.171
Obveze prema dobavljačima	171.660	104.881	313.719	162.867	167.749
Ostale kratkoročne obveze	105.593	89.399	73.180	45.228	2.636
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	**3.313**	**691**	**182**	**307**	**791**
UKUPNO PASIVA	**1.234.325**	**1.209.402**	**1.423.229**	**1.219.577**	**1.110.050**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

Prilog A8. Horizontalna analiza bilance na dan 31.12. za razdoblje 2014. - 2018. Viro tvornica šećera d.d. Virovitica

HORIZONTALNA ANALIZA BILANCE NA DAN 31.12., VIRO TVORINCA ŠEĆERA D.D. VIROVITICA					
POZICIJA	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
DUGOTRAJNA IMOVINA	**722.754**	**5,96**	**3,67**	**-4,19**	**-10,14**
Nematerijalna imovina	108	-20,37	26,85	377,78	1998,15
Nekretnine, postrojenja i oprema	186.018	-9,52	-3,24	-15,86	-27,20
Udjeli u ovisnim društvima	418.550	0,00	0,00	0,09	1,18
Dugotrajna financijska imovina	118.078	51,48	27,54	-1,33	-25,27
KRATKOTRAJNA IMOVINA	**504.045**	**-13,53**	**32,62**	**4,27**	**-8,77**
Zalihe	328.406	-45,34	32,44	-48,70	-59,69
Potraživanja od kupaca i povezanih društava	62.181	210,97	116,90	101,73	2,70
Potraživanja od države i drugih institucija	40.732	-73,62	21,33	-76,27	-81,17
Kratkotrajna financijska imovina	57.483	-21,55	-53,57	176,89	340,77
Ostala potraživanja	143	-23,78	-17,48	9,79	1541,96
Novac i novčani ekvivalenti	15.100	-53,63	48,42	315,12	-98,56
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	**7.526**	**3,14**	**-26,89**	**-80,02**	**-89,89**
UKUPNA AKTIVA	**1.234.325**	**-2,02**	**15,30**	**-1,19**	**-10,07**
KAPITAL I REZERVE	**635.216**	**-1,03**	**4,83**	**-11,45**	**-16,42**
Temeljni kapital	249.600	0,00	0,00	0,00	0,00
Zadržana dobi	318.901	-2,05	9,62	-22,82	-31,25
Kapitalne pričuve	10.368	0,00	0,00	0,00	0,00
Pričuve iz dobiti	56.347	0,00	0,00	0,00	-8,23
REZERVIRANJA	**0**	**-**	**-**	**-**	**-**
DUGOROČNE OBVEZE	**178.559**	**71,09**	**28,58**	**-11,71**	**-51,64**
Obveze po kreditima i financijski najmovi	178.559	71,09	28,58	-11,71	-51,64
KRATKOROČNE OBVEZE	**417.237**	**-34,20**	**26,44**	**19,64**	**15,79**
Obveze prema povezanim poduzetnicima	254	842,13	12001,57	1937,01	-83,07
Obveze po kreditima i financijski najmovi	137.216	-45,64	-20,84	98,48	109,55
Obveze za predujmove	2.514	30,27	-48,17	439,14	901,23
Obveze prema dobavljačima	171.660	-38,90	82,76	-5,12	-2,28
Ostale kratkoročne obveze	105.593	-15,34	-30,70	-57,17	-97,50
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	**3.313**	**-79,14**	**-94,51**	**-90,73**	**-76,12**
UKUPNO PASIVA	**1.234.325**	**-2,02**	**15,30**	**-1,19**	**-10,07**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

Prilog A9. Vertikalna analiza bilance na dan 31.12. za razdoblje 2014. - 2018., Viro tvornica šećera d.d. Virovitica

VERTIKALNA ANALIZA BILANCE NA DAN 31.12., VIRO TVORINCA ŠEĆERA D.D. VIROVITICA					
POZICIJA	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
DUGOTRAJNA IMOVINA	**58,55**	**63,32**	**52,65**	**56,78**	**58,51**
Nematerijalna imovina	0,01	0,01	0,01	0,04	0,20
Nekretnine, postrojenja i oprema	15,07	13,92	12,65	12,83	12,20
Udjeli u ovisnim društvima	33,91	34,61	29,41	34,35	38,15
Dugotrajna financijska imovina	9,57	14,79	10,58	9,55	7,95
KRATKOTRAJNA IMOVINA	**40,84**	**36,04**	**46,97**	**43,10**	**41,43**
Zalihe	26,61	14,84	30,56	13,81	11,93
Potraživanja od kupaca i povezanih društava	5,04	15,99	9,48	10,29	5,75
Potraživanja od države i drugih institucija	3,30	0,89	3,47	0,79	0,69
Kratkotrajna financijska imovina	4,66	3,73	1,88	13,05	22,82
Ostala potraživanja	0,01	0,01	0,01	0,01	0,21
Novac i novčani ekvivalenti	1,22	0,58	1,57	5,14	0,02
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	**0,61**	**0,64**	**0,39**	**0,12**	**0,07**
UKUPNA AKTIVA	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**
KAPITAL I REZERVE	**51,46**	**51,98**	**46,79**	**46,12**	**47,83**
Temeljni kapital	20,22	20,64	17,54	20,47	22,49
Zadržana dobi	25,84	25,83	24,56	20,18	19,75
Kapitalne pričuve	0,84	0,86	0,73	0,85	0,93
Pričuve iz dobiti	4,57	4,66	3,96	4,62	4,66
REZERVIRANJA	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,80**
DUGOROČNE OBVEZE	**14,47**	**25,26**	**16,13**	**12,93**	**7,78**
Obveze po kreditima i financijski najmovi	14,47	25,26	16,13	12,93	7,78
KRATKOROČNE OBVEZE	**33,80**	**22,70**	**37,07**	**40,93**	**43,52**
Obveze prema povezanim poduzetnicima	0,02	0,20	2,16	0,42	0,00
Obveze po kreditima i financijski najmovi	11,12	6,17	7,63	22,33	25,90
Obveze za predujmove	0,20	0,27	0,09	1,11	2,27
Obveze prema dobavljačima	13,91	8,67	22,04	13,35	15,11
Ostale kratkoročne obveze	8,55	7,39	5,14	3,71	0,24
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	**0,27**	**0,06**	**0,01**	**0,03**	**0,07**
UKUPNO PASIVA	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

Prilog B1. Račun dobiti i gubitka za razdoblje 2014. - 2018., Sladorana d.o.o. Županja

RAČUN DOBITI I GUBITKA, SLADORANA D.O.O. ŽUPANJA					
POZICIJA	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
POSLOVNI PRIHODI	**553.137**	**536.709**	**550.697**	**209.284**	**242.368**
Prihodi od prodaje	550.040	498.416	542.697	200.516	232.774
Ostali prihodi	3.097	38.293	7.572	8.768	9.594
POSLOVNI RASHODI	**698.818**	**509.718**	**504.568**	**274.714**	**303.869**
Promjena vrijednosti zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	624.007	65.740	5.929	(155.833)	85.380
Troškovi sirovina i materijala	428.155	247.023	340.123	246.072	98.824
Troškovi prodane robe	44.581	97.179	61.379	41.012	20.499
Ostali vanjski troškovi	31.986	24.765	21.360	20.543	13.155
Amortizacija	30.296	28.605	26.795	26.644	24.566
Troškovi osoblja	31.067	24.288	24.564	26.557	24.695
Ostali troškovi	22.400	13.819	14.540	13.813	8.052
Ostali poslovni rashodi	47.926	8.299	9.878	55.906	28.698
FINANCIJSKI PRIHODI	**4.519**	**4.518**	**4.284**	**3.936**	**8.242**
FINANCIJSKI RASHODI	**26.119**	**19.746**	**17.273**	**19.387**	**22.814**
UKUPNI PRIHODI	**557.656**	**541.227**	**554.981**	**213.220**	**250.610**
UKUPNI RASHODI	**724.937**	**529.464**	**521.841**	**294.101**	**326.683**
(GUBITAK)/ DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	**-167.281**	**11.763**	**32.712**	**-80.881**	**-76.073**
Porez na dobit	0	0	0	0	0
(GUBITAK)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-167.281**	**11.763**	**32.712**	**-80.881**	**-76.073**
UKUPNI SVEOBUHVATNI (GUBITAK)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-167.281**	**11.763**	**32.712**	**-80.881**	**-76.073**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja

Prilog B2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje 2014. - 2018., Sladorana d.o.o. Županja

HORIZONTALNA ANALIZA RAČUNA DOBITI I GUBITKA, SLADORANA D.O.O. ŽUPANJA					
POZICIJA	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
POSLOVNI PRIHODI	**553.137**	**-2,97**	**-0,44**	**-62,16**	**-56,18**
Prihodi od prodaje	550.040	-9,39	-1,33	-63,55	-57,68
Ostali prihodi	3.097	1136,45	144,49	183,11	209,78
POSLOVNI RASHODI	**698.818**	**-27,06**	**-27,80**	**-60,69**	**-56,52**
Promjena vrijednosti zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	624.007	-89,46	-99,05	-124,97	-86,32
Troškovi sirovina i materijala	428.155	-42,31	-20,56	-42,53	-76,92
Troškovi prodane robe	44.581	117,98	37,68	-8,01	-54,02
Ostali vanjski troškovi	31.986	-22,58	-33,22	-35,78	-58,87
Amortizacija	30.296	-5,58	-11,56	-12,05	-18,91
Troškovi osoblja	31.067	-21,82	-20,93	-14,52	-20,51
Ostali troškovi	22.400	-38,31	-35,09	-38,33	-64,05
Ostali poslovni rashodi	47.926	-82,68	-79,39	16,65	-40,12
FINANCIJSKI PRIHODI	**4.519**	**-0,02**	**-5,20**	**-12,90**	**82,39**
FINANCIJSKI RASHODI	**26.119**	**-24,40**	**-33,87**	**-25,77**	**-12,65**
UKUPNI PRIHODI	**557.656**	**-2,95**	**-0,48**	**-61,76**	**-55,06**
UKUPNI RASHODI	**724.937**	**-26,96**	**-28,02**	**-59,43**	**-54,94**
(GUBITAK)/ DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	**-167.281**	**-107,03**	**-119,56**	**-51,65**	**-54,52**
Porez na dobit	0	0	0	0	0
(GUBITAK)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-167.281**	**-107,03**	**-119,56**	**-51,65**	**-54,52**
UKUPNI SVEOBUHVATNI (GUBITAK)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-167.281**	**-107,03**	**-119,56**	**-51,65**	**-54,52**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja

Prilog B3. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje 2014. - 2018., Sladorana d.o.o. Županja

VERTIKALANA ANALIZA RAČUNA DOBITI I GUBITKA, SLADORANA D.O.O. ŽUPANJA					
POZICIJA	**2014. (%)**	**2015. (%)**	**2016. (%)**	**2017. (%)**	**2018. (%)**
POSLOVNI PRIHODI	**100,56**	**107,68**	**101,47**	**104,37**	**104,12**
Prihodi od prodaje	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Ostali prihodi	0,56	7,68	1,40	4,37	4,12
POSLOVNI RASHODI	**127,05**	**102,27**	**92,97**	**137,00**	**130,54**
Promjena vrijednosti zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	113,45	13,19	1,09	-77,72	36,68
Troškovi sirovina i materijala	77,84	49,56	62,67	122,72	42,45
Troškovi prodane robe	8,11	19,50	11,31	20,45	8,81
Ostali vanjski troškovi	5,82	4,97	3,94	10,25	5,65
Amortizacija	5,51	5,74	4,94	13,29	10,55
Troškovi osoblja	5,65	4,87	4,53	13,24	10,61
Ostali troškovi	4,07	2,77	2,68	6,89	3,46
Ostali poslovni rashodi	8,71	1,67	1,82	27,88	12,33
FINANCIJSKI PRIHODI	**0,82**	**0,91**	**0,79**	**1,96**	**3,54**
FINANCIJSKI RASHODI	**4,75**	**3,96**	**3,18**	**9,67**	**9,80**
UKUPNI PRIHODI	**101,38**	**108,59**	**102,26**	**106,34**	**107,66**
UKUPNI RASHODI	**131,80**	**106,23**	**96,16**	**146,67**	**140,34**
(GUBITAK)/ DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	**-30,41**	**2,36**	**6,03**	**-40,34**	**-32,68**
Porez na dobit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
(GUBITAK)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-30,41**	**2,36**	**6,03**	**-40,34**	**-32,68**
UKUPNI SVEOBUHVATNI (GUBITAK)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-30,41**	**2,36**	**6,03**	**-40,34**	**-32,68**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja

Prilog B4. Račun dobiti i gubitka za razdoblje 2014. - 2018., Tvornica šećera Osijek d.o.o. Osijek

RAČUN DOBITI I GUBITKA, TVORNICA ŠEĆERA OSIJEK D.O.O. OSIJEK					
POZICIJA	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
POSLOVNI PRIHODI	**456.646**	**534.954**	**712.750**	**522.241**	**397.802**
Prihodi od prodaje	444.211	528.860	710.793	494.790	393.096
Ostali prihodi	12.435	6.094	1.957	27.451	4.706
POSLOVNI RASHODI	**480.179**	**553.461**	**694.071**	**644.373**	**506.347**
Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda	(98.607)	3.337	(42.907)	(169.839)	(145.653)
Materijalni troškovi	389.437	408.970	571.636	515.524	198.969
Vanjske usluge	110.470	67.485	88.208	88.524	54.918
Troškovi osoblja	26.971	27.774	31.733	31.189	30.225
Amortizacija	40.549	41.139	40.451	39.417	33.609
Ostali poslovni rashodi	11.359	4.756	4.986	139.748	42.973
FINANCIJSKI PRIHODI	**9.510**	**8.241**	**12.264**	**11.345**	**8.739**
FINANCIJSKI RASHODI	**31.862**	**29.613**	**24.870**	**27.649**	**36.236**
UKUPNI PRIHODI	**466.156**	**543.195**	**725.014**	**533.586**	**406.541**
UKUPNI RASHODI	**512.041**	**583.074**	**718.941**	**672.022**	**542.583**
(GUBITAK)/ DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	**-45.885**	**-39.879**	**6.073**	**138.436**	**136.042**
Porez na dobit	1.337	603	941	24.295	13.953
(GUBITAK)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-47.222**	**-40.482**	**5.132**	**-114.141**	**-149.995**
UKUPNI SVEOBUHVATNI (GUBITA)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-47.222**	**-40.482**	**5.132**	**-114.141**	**-149.995**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek

Prilog B5. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje 2014. - 2018., Tvornica šećera Osijek d.o.o. Osijek

HORIZONTALNA ANALIZA RAČUNA DOBITI I GUBITKA, TVORNICA ŠEĆERA OSIJEK D.O.O. OSIJEK					
POZICIJA	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
POSLOVNI PRIHODI	**456.646**	**17,15**	**56,08**	**14,36**	**-12,89**
Prihodi od prodaje	444.211	19,06	60,01	11,39	-11,51
Ostali prihodi	12.435	-50,99	-84,26	120,76	-62,16
POSLOVNI RASHODI	**480.179**	**15,26**	**44,54**	**34,19**	**5,45**
Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda	(98.607)	-103,38	-56,49	72,24	47,71
Materijalni troškovi	389.437	5,02	46,79	32,38	-48,91
Vanjske usluge	110.470	-38,91	-20,15	-19,87	-50,29
Troškovi osoblja	26.971	2,98	17,66	15,64	12,06
Amortizacija	40.549	1,46	-0,24	-2,79	-17,12
Ostali poslovni rashodi	11.359	-58,13	-56,11	1130,28	278,32
FINANCIJSKI PRIHODI	**9.510**	**-13,34**	**28,96**	**19,30**	**-8,11**
FINANCIJSKI RASHODI	**31.862**	**-7,06**	**-21,94**	**-13,22**	**13,73**
UKUPNI PRIHODI	**466.156**	**16,53**	**55,53**	**14,47**	**-12,79**
UKUPNI RASHODI	**512.041**	**13,87**	**40,41**	**31,24**	**5,96**
(GUBITAK)/ DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	**-45.885**	**-13,09**	**-113,24**	**-401,70**	**-396,48**
Porez na dobit	1.337	-54,90	-29,62	1717,13	943,61
(GUBITAK)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-47.222**	**-14,27**	**-110,87**	**141,71**	**217,64**
UKUPNI SVEOBUHVATNI (GUBITA)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-47.222**	**-14,27**	**-110,87**	**141,71**	**217,64**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek

Prilog B6. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje 2014. - 2018., Tvornica šećera Osijek d.o.o. Osijek

VERTIKALNA ANALIZA RAČUNA DOBITI I GUBITKA, TVORNICA ŠEĆERA OSIJEK D.O.O. OSIJEK					
POZICIJA	**2014. (%)**	**2015. (%)**	**2016. (%)**	**2017. (%)**	**2018. (%)**
POSLOVNI PRIHODI	**102,80**	**101,15**	**100,28**	**105,55**	**101,20**
Prihodi od prodaje	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Ostali prihodi	2,80	1,15	0,28	5,55	1,20
POSLOVNI RASHODI	**108,10**	**104,65**	**97,65**	**130,23**	**128,81**
Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda	-22,20	0,63	-6,04	-34,33	-37,05
Materijalni troškovi	87,67	77,33	80,42	104,19	50,62
Vanjske usluge	24,87	12,76	12,41	17,89	13,97
Troškovi osoblja	6,07	5,25	4,46	6,30	7,69
Amortizacija	9,13	7,78	5,69	7,97	8,55
Ostali poslovni rashodi	2,56	0,90	0,70	28,24	10,93
FINANCIJSKI PRIHODI	**2,14**	**1,56**	**1,73**	**2,29**	**2,22**
FINANCIJSKI RASHODI	**7,17**	**5,60**	**3,50**	**5,59**	**9,22**
UKUPNI PRIHODI	**104,94**	**102,71**	**102,00**	**107,84**	**103,42**
UKUPNI RASHODI	**115,27**	**110,25**	**101,15**	**135,82**	**138,03**
(GUBITAK)/ DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	**-10,33**	**-7,54**	**0,85**	**27,98**	**34,61**
Porez na dobit	0,30	0,11	0,13	4,91	3,55
(GUBITAK)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-10,63**	**-7,65**	**0,72**	**-23,07**	**-38,16**
UKUPNI SVEOBUHVATNI (GUBITA)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-10,63**	**-7,65**	**0,72**	**-23,07**	**-38,16**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek

Prilog B7. Račun dobiti i gubitka za razdoblje 2014. - 2018., Viro tvornica šećera d.d. Virovitica

RAČUN DOBITI I GUBITKA, VIRO TVORNICA ŠEĆERA D.D. VIROVITICA					
POZICIJA	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
POSLOVNI PRIHODI	**588.827**	**920.724**	**700.510**	**853.347**	**547.722**
Prihodi od prodaje	584.421	916.069	696.989	847.561	527.681
Ostali prihodi	4.406	4.655	3.521	5.786	20.041
POSLOVNI RASHODI	**644.428**	**917.161**	**656.350**	**971.021**	**609.567**
Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda	(138.824)	168.687	(138523)	51.580	84.800
Troškovi sirovina i materijala	477.446	338.788	510.625	445.960	110.021
Troškovi prodane robe	137.121	305.901	181.161	299.118	295.197
Ostali vanjski troškovi	42.186	34.817	33.393	47.636	38.290
Amortizacija	34.294	31.256	28.759	26.286	23.853
Troškovi osoblja	22.821	19.830	21.966	24.927	24.294
Ostali troškovi	17.116	10.735	10.774	11.454	6.210
Vrijednosno usklađivanje zaliha	38.889	0	0	43.734	10.759
Ostali poslovni rashodi	13.379	7.147	8.195	20.326	16.143
FINANCIJSKI PRIHODI	**17.453**	**11.951**	**13.825**	**45.085**	**68.674**
FINANCIJSKI RASHODI	**23.378**	**22.062**	**20.753**	**30.853**	**24.492**
UKUPNI PRIHODI	**606.280**	**932.675**	**714.335**	**898.432**	**616.396**
UKUPNI RASHODI	**667.806**	**939.223**	**677.103**	**1.001.874**	**634.059**
(GUBITAK)/ DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	**-61.526**	**-6.548**	**37.232**	**-103.442**	**-17.663**
Porez na dobit	0	0	0	0	0
(GUBITAK)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-61.526**	**-6.548**	**37.232**	**-103.442**	**-17.663**
UKUPNI SVEOBUHVATNI (GUBITA)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-61.526**	**-6.548**	**37.232**	**-103.442**	**-17.663**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

Prilog B8. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje 2014. - 2018., Viro tvornica šećera d.d. Virovitica

HORIZONTALNA ANALIZA RAČUNA DOBITI I GUBITKA, VIRO TVORNICA ŠEĆERA D.D. VIROVITICA					
POZICIJA	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
POSLOVNI PRIHODI	**588.827**	**56,37**	**18,97**	**44,92**	**-6,98**
Prihodi od prodaje	584.421	56,75	19,26	45,03	-9,71
Ostali prihodi	4.406	5,65	-20,09	31,32	354,86
POSLOVNI RASHODI	**644.428**	**42,32**	**1,85**	**50,68**	**-5,41**
Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda	(138.824)	-221,51	-0,22	-137,15	-161,08
Troškovi sirovina i materijala	477.446	-29,04	6,95	-6,59	-76,96
Troškovi prodane robe	137.121	123,09	32,12	118,14	115,28
Ostali vanjski troškovi	42.186	-17,47	-20,84	12,92	-9,24
Amortizacija	34.294	-8,86	-16,14	-23,35	-30,45
Troškovi osoblja	22.821	-13,11	-3,75	9,23	6,45
Ostali troškovi	17.116	-37,28	-37,05	-33,08	-63,72
Vrijednosno usklađivanje zaliha	38.889	-100,00	-100,00	12,46	-72,33
Ostali poslovni rashodi	13.379	-46,58	-38,75	51,92	20,66
FINANCIJSKI PRIHODI	**17.453**	**-31,52**	**-20,79**	**158,32**	**293,48**
FINANCIJSKI RASHODI	**23.378**	**-5,63**	**-11,23**	**31,97**	**4,77**
UKUPNI PRIHODI	**606.280**	**53,84**	**17,82**	**48,19**	**1,67**
UKUPNI RASHODI	**667.806**	**40,64**	**1,39**	**50,02**	**-5,05**
(GUBITAK)/ DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	**-61.526**	**-89,36**	**-160,51**	**68,13**	**-71,29**
Porez na dobit	0	0,00	0,00	0,00	0,00
(GUBITAK)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-61.526**	**-89,36**	**-160,51**	**68,13**	**-71,29**
UKUPNI SVEOBUHVATNI (GUBITA)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-61.526**	**-89,36**	**-160,51**	**68,13**	**-71,29**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Viro tvornice šećera d.d. Virovitica

Prilog B9. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje 2014. - 2018., Viro tvornica šećera d.d. Virovitica

VERTIKALNA ANALIZA RAČUNA DOBITI I GUBITKA, VIRO TVORNICA ŠEĆERA D.D. VIROVITICA					
POZICIJA	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
POSLOVNI PRIHODI	**100,75**	**100,51**	**100,51**	**100,68**	**103,80**
Prihodi od prodaje	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Ostali prihodi	0,75	0,51	0,51	0,68	3,80
POSLOVNI RASHODI	**110,27**	**100,12**	**94,17**	**114,57**	**115,52**
Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda	-23,75	18,41	-19,87	6,09	16,07
Troškovi sirovina i materijala	81,70	36,98	73,26	52,62	20,85
Troškovi prodane robe	23,46	33,39	25,99	35,29	55,94
Ostali vanjski troškovi	7,22	3,80	4,79	5,62	7,26
Amortizacija	5,87	3,41	4,13	3,10	4,52
Troškovi osoblja	3,90	2,16	3,15	2,94	4,60
Ostali troškovi	2,93	1,17	1,55	1,35	1,18
Vrijednosno usklađivanje zaliha	6,65	0,00	0,00	5,16	2,04
Ostali poslovni rashodi	2,29	0,78	1,18	2,40	3,06
FINANCIJSKI PRIHODI	**2,99**	**1,30**	**1,98**	**5,32**	**13,01**
FINANCIJSKI RASHODI	**4,00**	**2,41**	**2,98**	**3,64**	**4,64**
UKUPNI PRIHODI	**103,74**	**101,81**	**102,49**	**106,00**	**116,81**
UKUPNI RASHODI	**114,27**	**102,53**	**97,15**	**118,21**	**120,16**
(GUBITAK)/ DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	**-10,53**	**-0,71**	**5,34**	**-12,20**	**-3,35**
Porez na dobit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
(GUBITAK)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-10,53**	**-0,71**	**5,34**	**-12,20**	**-3,35**
UKUPNI SVEOBUHVATNI (GUBITA)/ DOBIT TEKUĆE GODINE	**-10,53**	**-0,71**	**5,34**	**-12,20**	**-3,35**

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Viro tvornice šećera d.d. Virovitice

Prilog C1. Financijski pokazatelji za razdoblje 2014. - 2018., Sladorana d.o.o. Županja

FINANCIJSKI POKAZATELJI, SLADORANA D.O.O. ŽUPANJA					
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2016.**	**2018.**
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,0397	0,0833	0,0018	0,0032	0,0001
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,1950	0,2904	0,2675	0,1101	0,0425
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,8544	1,0261	1,0007	0,7745	0,5083
Koeficijent financijske stabilnosti	1,1840	0,9673	0,9957	1,4577	2,5412
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI					
Koeficijent zaduženosti	0,7060	0,6612	0,5913	0,7341	0,8057
Koeficijent vlastitog financiranja	0,2884	0,3380	0,4033	0,2451	0,1700
Koeficijent financiranja	2,4479	1,9562	1,4662	2,9952	4,7390
Stupanj pokrića 1	0,5612	0,6207	0,6975	0,4771	0,2710
Stupanj pokrića 2	0,8446	1,0338	1,0043	0,6860	0,3935
POKAZATELJI AKTIVNOSTI					
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,7392	0,8021	0,8582	0,2905	0,4204
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	1,5440	1,7919	2,0722	0,5984	1,1348
Koeficijent obrta potraživanja	8,6667	8,3794	7,7807	4,1680	13,5208
Trajanje naplate potraživanja u danima	42,1153	43,5591	46,9109	87,5730	26,9955
POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI					
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	0,7692	1,0222	1,0635	0,7250	0,7671
Ekonomičnost poslovanja	0,7915	1,0530	1,0914	0,7618	0,7976
Ekonomičnost financiranja	0,1730	0,2288	0,2480	0,2030	0,3613
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI					
Neto marža profita	-25,31	5,82	9,01	-28,84	-21,25
Bruto marža profita	-25,31	5,82	9,01	-28,84	-21,25
Neto rentabilnost imovine	-18,71	4,67	7,73	-8,38	-8,93
Bruto rentabilnost imovine	-18,71	4,67	7,73	-8,38	-8,93
Rentabilnost vlastitog kapitala	-76,88	5,16	12,54	-44,96	-75,06

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Sladorane d.o.o. Županja

Prilog C2. Financijski pokazatelji za razdoblje 2014. - 2018., Tvornica šećera Osijek d.o.o. Osijek

FINANCIJSKI POKAZATELJI, TVORNICA ŠEĆERA OSIJEK D.O.O. OSIJEK					
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,0241	0,0095	0,0678	0,0231	0,0046
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,2864	0,2887	0,3335	0,1474	0,0615
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,1663	1,1606	1,0836	0,8028	0,4775
Koeficijent financijske stabilnosti	0,8730	0,8718	0,9193	1,3086	2,3309
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI					
Koeficijent zaduženosti	0,5682	0,5972	0,6418	0,7354	0,8472
Koeficijent vlastitog financiranja	0,4318	0,4028	0,3582	0,2646	0,1528
Koeficijent financiranja	1,3158	1,4829	1,7915	2,7800	5,5428
Stupanj pokrića 1	0,8725	0,8308	0,7658	0,5185	0,2326
Stupanj pokrića 2	1,1455	1,1471	1,0878	0,7642	0,4290
POKAZATELJI AKTIVNOSTI					
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,5032	0,6042	0,7024	0,5455	0,5769
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	0,9962	1,1726	1,3198	1,1138	1,6824
Koeficijent obrta potraživanja	4,2196	4,7462	5,2777	6,6702	13,6658
Trajanje naplate potraživanja u danima	86,5009	76,9043	69,1586	54,7209	26,7091
POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI					
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	0,9104	0,9316	1,0084	0,7940	0,7493
Ekonomičnost poslovanja	0,9510	0,9666	1,0269	0,8105	0,7856
Ekonomičnost financiranja	0,2985	0,2783	0,4931	0,4103	0,2412
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI					
Neto marža profita	-3,30	-2,00	4,14	-16,21	-27,98
Bruto marža profita	-3,01	-1,89	4,27	31,13	42,38
Neto rentabilnost imovine	-1,66	-1,21	2,91	-8,84	-16,14
Bruto rentabilnost imovine	-1,51	-1,14	3,00	16,98	24,45
Rentabilnost vlastitog kapitala	-11,80	-11,18	1,39	-44,11	-139,26

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Tvornice šećera Osijek d.o.o. Osijek

Prilog C3. Financijski pokazatelji za razdoblje 2014. - 2018., Viro tvornica šećera d.d. Virovitica

FINANCIJSKI POKAZATELJI, VIRO TVORNICA ŠEĆERA D.D. VIROVITICA					
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,0362	0,0255	0,0425	0,1256	0,0004
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,2832	0,7694	0,3920	0,3965	0,1534
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,2081	1,5875	1,2671	1,0529	0,9518
Koeficijent financijske stabilnosti	0,8881	0,8198	0,8367	0,9616	1,0521
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI					
Koeficijent zaduženosti	0,4827	0,4796	0,5320	0,5386	0,5130
Koeficijent vlastitog financiranja	0,5146	0,5198	0,4679	0,4612	0,4783
Koeficijent financiranja	0,9379	0,9227	1,1370	1,1678	1,0726
Stupanj pokrića 1	0,8789	0,8209	0,8887	0,8122	0,8175
Stupanj pokrića 2	1,1259	1,2199	1,1951	1,0399	0,9505
POKAZATELJI AKTIVNOSTI					
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,4912	0,7712	0,5019	0,7367	0,5553
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	1,2028	2,1400	1,0686	1,7094	1,3404
Koeficijent obrta potraživanja	5,6709	4,4857	3,7795	6,2661	7,1426
Trajanje naplate potraživanja u danima	64,3636	81,3697	96,5731	58,2502	51,1018
POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI					
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	0,9079	0,9930	1,0550	0,8968	0,9721
Ekonomičnost poslovanja	0,9137	1,0039	1,0673	0,8788	0,8985
Ekonomičnost financiranja	0,7466	0,5417	0,6662	1,4613	2,8039
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI					
Neto marža profita	-6,29	1,66	8,12	-8,08	1,11
Bruto marža profita	-6,29	1,66	8,12	-8,08	1,11
Neto rentabilnost imovine	-3,09	1,28	4,07	-5,95	0,62
Bruto rentabilnost imovine	-3,09	1,28	4,07	-5,95	0,62
Rentabilnost vlastitog kapitala	-9,69	-1,04	5,59	-18,39	-3,33

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima iz Godišnjih izvješća Viro tvornice šećera d.d. Virovitica